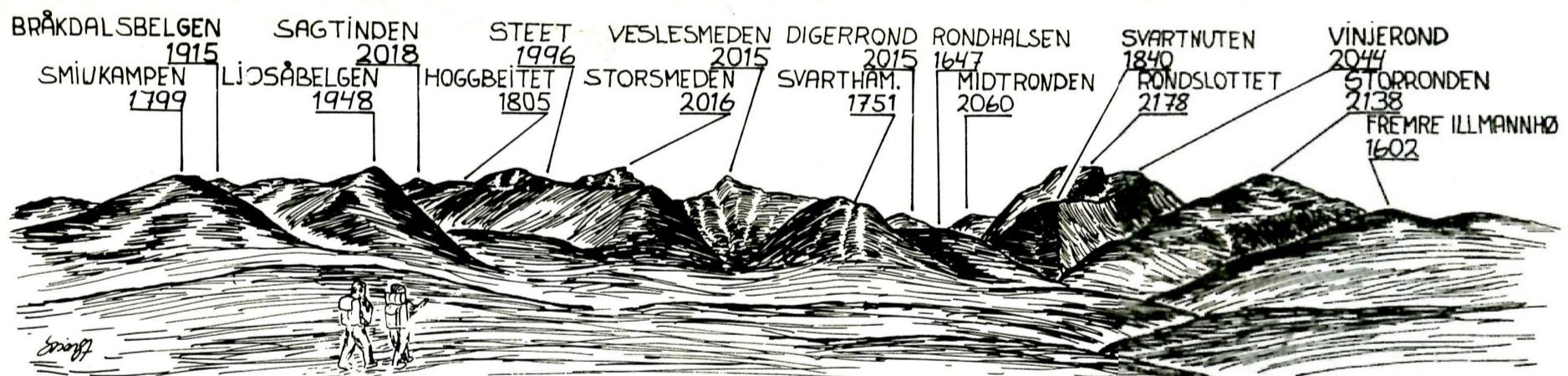


GRATIS



Utsikt mot Rondane fra vegen til Spranger



Rondane — Norway's first National Park



Rondane — Norwegens erster Nationalpark

Rondane — Norges første nasjonalpark

Rundt det mektige Rondanemassivet, et av landets vakreste og mest populære fjellpartier, ble det i 1962 fredet et 572 km² stort område. Et 600 millioner år gammelt området som en gang steg opp fra et livløst hav. Et område som gjennom jordskorpefoldinger, istider og erosjon har fått maktige og dramatiske, men vennlige og runde former. Gjennom tusener av år har dette høyfjellet gitt veidefolket et levebrød. Et veidefolk som ved fangst-anlegg for rein og gravrøyer har satt sine evige spor.

Med fotturismens framvekst har dette blitt et av Norges mest populære rekreasjonsområder. Et storslagent, men lett turterreng. Av Rondanes 10 topper på over 2000 meter kan alle bestiges av turister med vanlig god fysikk. Noen snakker om Jotunheimen og Jenteheimen (Rondane) — i hvertfall er Rondane et velegnet terrenge for familier.

For fotturer i Peer Gynts fotspor vil et godt utgangspunkt være en av de mange utmerkede turistbedrifter i hovedinfallsportene Hovringen og Mysuseter. Inne i Rondane har DNT noen av sine fineste hytter; Rondvassbu, Bjørnholla og Grimsdalshytta. Dørålseter er i privat eie. Uformelle steder med nye bekjentskaper, og god mat og hvile etter dagens strabaser. Mellom hyttene og til toppene går T-merkede stier som viser veg og gir deg trygghet.

For å bevare denne perlen er forbud mot motorisert ferdsel og utbygging innført. Du må også vise hensyn.

One of the most popular mountain areas of this country, surrounding and encompassing the impressive Rondane mountains, was made a national park in 1962 — an area, 600 million years of age, which once rose from a lifeless sea. An area where foldings of the crust of the earth, glacial epochs and erosions have left mighty and dramatic, while at the same time rounded and, in fact, rather friendly forms. Through thousands of years this alpine area has provided the hunters with a living — hunters which, with their comprehensive layouts for catching reindeer, and with their graves, have marked the mountains forever with their tracks.

With the development of mountain hiking, Rondane became one of Norway's most popular recreation areas. An impressive landscape, yet easy terrain for walking. Of 10 Rondane peaks ranging above 2000 meters, all may be climbed by people in ordinary, good shape.

Good starting points for hiking are the many outstanding hotels and lodges at the main entrances to the national park, Hovringen and Mysuseter. Within the park are some of the best lodges of The Norwegian Tourist Association; Rondvassbu, Bjørnholla and Grimsdalshytta. Dørålseter is privately owned. These are informal places where you may make new acquaintances, eat well and relax after a strenuous day. Between lodges, and to the peaks, paths marked by red T's show the way.

To preserve this hitherto unspoiled landscape, engine-driven vehicles are banned as well as all kinds of development.
You too, should be considerate.

Rund um das mächtige Rondane-Massiv, eine der schönsten und populärsten Gebirgsgegenden, wurde 1962 ein 572 Km² großes Gebiet unter Naturschutz gestellt. Die 600 Millionen Jahre alten Berge sind einmal durch Hebung aus einem toten Meer entstanden. Faltungen, Eiszeiten und Erosion haben dem Rondane-Massiv mächtige und dramatische, aber dennoch freundliche und runde Formen gegeben. Durch Jahrtausende war das Hochgebirge die Speisekammer der Jäger, die durch ihre Fang-Anlagen für Rens und ihre Grabhügel ewige Spuren hinterlassen haben.

Mit dem Hervorwachsen des Bergwanderns ist Rondane eines der beliebtesten Erholungsgebiete unseres Landes geworden. Es ist ein grandioses und leicht zugängliches Wandergebiet. Alle 10 Gipfel über 2000 M können von Leuten in «Normal-Form» bestiegen werden. Manche reden von Jotunheimen «Heimat der Riesen» und Jenteheimen («Heimat der Mädchen»). Auf jeden Fall: Rondane ist für Familien-Urlaub sehr geeignet.

Für Wanderungen in den Spuren Peer Gynts sind die Fremdenverkehrsbetriebe in Hovringen und Mysuseter ideale Ausgangspunkte. In Rondane hat DNT einige seiner schönen Hütten, Rondvassbu, Bjørnholla und Grimsdalshytta. Außerdem gibt es Dørålseter, die sich im Privatbesitz befindet. Auf den Hütten herrscht immer eine zwanglose Atmosphäre. Dort kriegt man leicht neue Freunde, gutes Essen und man findet dort auch Ruhe nach den Strapazen des Tages. Zwischen den Hütten und Gipfeln verlaufen gut markierte Wanderpfade, die einen deutlich und sicher den Weg zum Ziel anzeigen.

Um dieses einzigartige Stück Natur zu bewahren, gilt ein Verbot für motorisierten Verkehr im Park. Nehmen Sie bitte auch Rücksicht auf die Natur.

Rafting i Sjoa



Sjoas fine juv og passasjer har gjort den populær blant kajakk-padlere over hele Europa.

Nå er tiden kommet for rafterne. Rafting er amerikansk og innebefatter guidede turer på store gummiflåter. For sjuende året på rad blir det arrangert turer på Sjoa.

Det arrangeres kort-turer, dagsturer og overnattingsturer, «Tur ekstrem», tur for videregående. Aldersgrense 18 år.

Overnattingsturene går hele veien ned gjennom Heidal og Sjoajuvet med overnatting utendørs eller innendørs for de som ønsker det. Fiske og grilling. Pris fra kr 1.340,-.

Familieturer arrangeres på Otta elva eller Lågen. Ingen aldersgrense. Pris fra kr 120,-.

Norwegian Wildlife & Rafting, 2254 Lundersæter. Tlf. 066-29794. Sommerstid: Randsverk, tlf. 062/38727.

Flåteopplevelser A/S, H. M. Gystadsvei 8, 2050 Jessheim, tlf. 06/972904. Sommerstid: Varphaugen Gård, Sjoa, 2670 Otta, tlf. 062/35051.

Riksantlegg for padling i Sjoa



Sjoa er ei rask og spennende elv som er meget velegnet for elvepadling, spesielt utfør. Elvas store nedslagsfelt og bresmeltinga om sommeren sikrer alltid gode padleforhold.

Padleguide for Sjoa og andre Norddalselver faes pa Turistkontoret.

Årlig kommer padleklubber fra Mellom- og Øst-Europa for å trenre og konkurrere i den vakre og bregronne Sjoa-elva.

NMi elvepadling har vært arrangert her en rekke ganger, likeledes internasjonale stevner. Fin publikumssport. VM for junior arrangeres i -92.

**NB! Internasjonalt stevne i Sjoa
11.-12 august.**

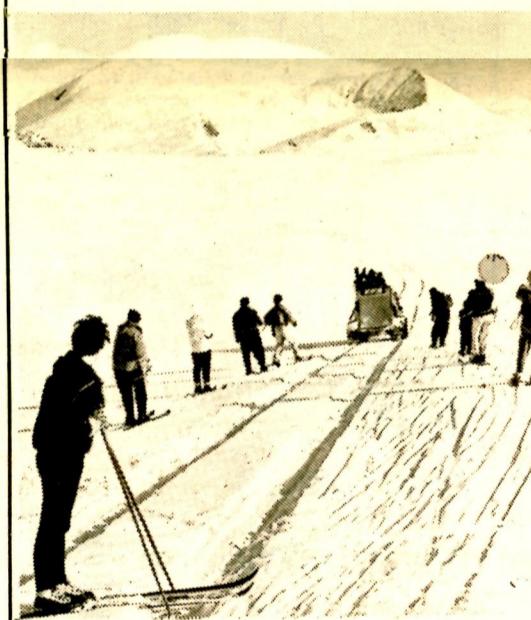
Vinter i Rondane



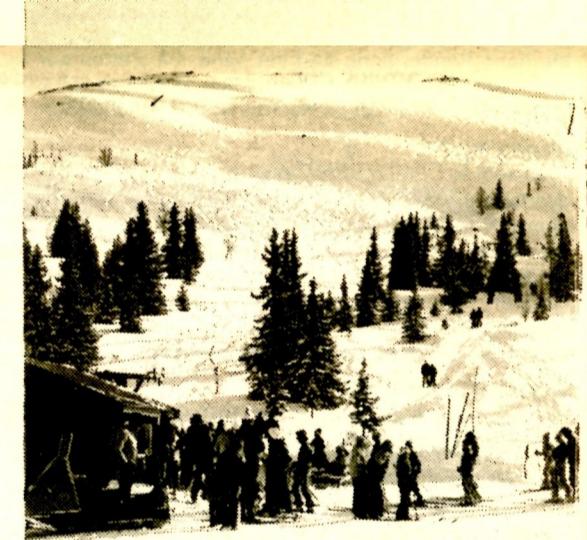
«Summer skiing» i Rondane i begynnelsen av mai. Etter påske har vi årets toppsesong på ski, alt for få turister er blitt oppmerksomme på dette.



Våre vintersportssteder er Raphamn, Mysuseter og Hovringen



På veg mot vintereventyret ved hjelp av weaselkrefter. Fra Hovringen mot Smiubelgen.



Skitrekket på Mysuseter

11-18 August Norwegian Mountain & River Festival.

Bicycling Use the «Back side roads» and the bicycle paths.

Bikes rental UT-leie, Otta and Den Norske Fjellsolen, Hovringen. Some camping sites and hotels have bikes for rent to their own guests.

Hunting Small game and reindeer in the autumn. Inquire at the sporting goods stores.

Mini Golf Ulvolden camping, phone no 30 323 Rapham Høyfjellshotell, phone no 30 266 Øya Camp & Caravan, phone no 30 331.

Paddling Excellent possibilities, easy or advanced. Paddling guide at the Tourist Office at Otta. Canoeing with guide on Furusjøen Lake and at Lågen River. Further info. at the Tourist-Office at Otta.

Rafting See information elsewhere in this issue. Contact the Tourist Office.

Shopping 75 stores and service enterprises at the community center at Otta.

Summer courses at Den Norske Fjellsolen Mountain courses at Rondane, informative guided excursions. Drawing and painting, beginners and advanced. Survival, exciting course.

Home craft /Art Husflid-stuggu, Otta. Open: Monday, Wednesday, Friday 10 a.m. - 3 p.m. Saturday 10 a.m. - 2 p.m.

Activities in Sel



Swimming Outdoors See map
Indoors
Ottahallen - open every day from 12 a.m. to 7 p.m.
Adults kr 15,-, children kr 5,-.
Rapham Høyfjellshotell, Rondane Høyfjells-hotell, Otta Hotell for the guests. Ulvolden Camping.

Trips by car Turn to centerfold for some suggestions. Sel is an ideal starting point for long and short excursions.

Trips by boat The boat at Furusjøen, the «M/B Glittra», is running from Friday July 16th and the next 5 weeks. Magnificent view, three stops. Kr 25,- across the lake. Guided tours on demand.

Rondvatnet: «Rondegubben» is leaving daily from July 1. till Aug. 31. Departure from Rondvatnet 9 a.m. and 4 p.m., returning from Nordvika at 9.30 a.m. and 4.30 p.m. Adults 25 kr., children 12 kr. Experience the wild and narrow Rondvatnet.

Boat rental Smuksjøen - Hovringen. Some camping sites and hotels have boats for rent to their own guests.

Canoe and Kayak rental UT-Leie, Storgt. 29, Otta. Price from kr 50,-.

Library
Otta

Guidance
Heidal

Dancing

Discoteque

Fishing

Mountain schools

Guided hikes

Events

Open (1.05.-31.08.)
Tuesday and Thursday 10 a.m. to 2 p.m.
Wednesday 2. p.m. to 7. p.m.

Farms, Church/Chapel. Tuesday and Thursday 11. a.m. Further inf. at the Otta Tourist Office. Adults kr 20,-, children kr 10,-.

Most of the mountain lodges and the hotels have dancing to live music every night or some nights. Local dancing at the community centers on week-ends, see ads and posters.

«Oscars Dancing», Otta Hotell
Wednesday, Friday and Saturday.

Very good fishing

Address yourself to Den Norske Fjellsolen, Hovringen

The Norwegian Tourist Association organizes several outings at Rondane. 4 day, 5 day and 8 day outings. Contact DNT or The Tourist Office at Otta for further information.

Guided tours to Reiret and Øvre Havn
(Also see page 8). Further information at the Otta Tourist Office.

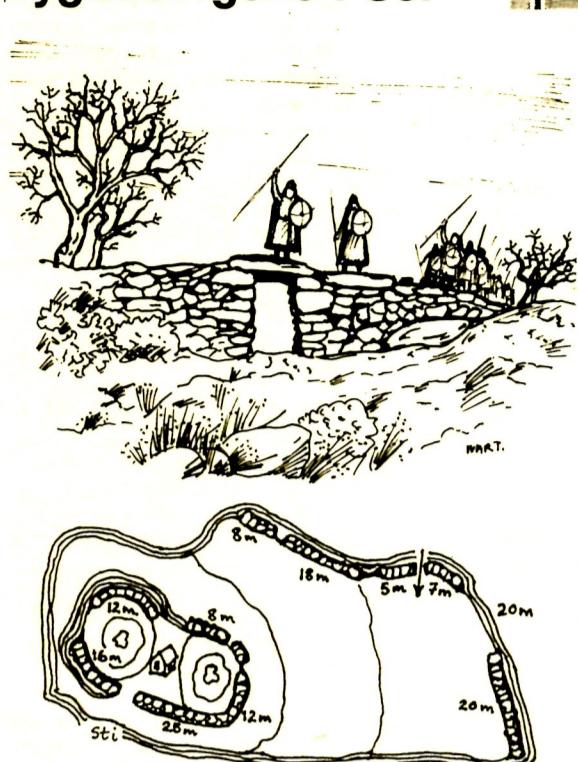
22-23 June Sommershow - Otta
14. July Sommershow - Otta, Folklore
29-29 July Titanofestivalen - Otta.
Norwegian Folkmusic Festival
11-12 August International Canoe & Kayak Meeting on the River Sjoa

Severdigheter

Attractions

Sehenswürdigkeiten

Bygdaborgene i Sel



Thokampen bygdaborg, 110 x 50 meter

Bak steinmurer og tømmerpalisader gikk folkevandrings-tidas (300 - 600 år e. Kr.) bønder i forsvar på bergknauser med majestetisk utsikt over veg og bygd. Fienden var de mange små folkestammer på vandring. I Sel har vi tre slike forsvarsverk. Murene er nå tildels knapt synlige. Etter deres omfang å dømme var de kanskje ikke bare bygdas, men også småkongedømmenes forsvarsverk.

Steinberget

bygdaborg er usedvanlig ved at den ligger helt nede i dalbunnen. Som en kjempesteinhaug ligger den helt inn til E 6 sør for avkjørselen til Nord-Sel.

Etter sagnet skal dette ha vært kong Stein sitt sete og tilfluktsted. Borga var rask å nå, men lett å forsvere og ble hans fiende, kong Elef sin bane. På sletten sør for festningen lå han med sin krigsmakt. Rester av kong Elef sin stengrav er funnet på Kongspart på Romundgard.

Thokampen

vestenfor Pillarguritoppen er vår best bevarte bygdaborg. Med stup på tre sider og et omfattende mursystem på den fjerde har nok dette vært et sikkert forsvarsverk i harde tider. 5 ytre pluss en indre mur forsikset borgen. Innenfor borgens murer ligger vismannen Marcello Haugens hytte Sameti. Borga er et utsiktspunkt over Sel og Rondane, og bør kombineres med en tur til Pillarguritoppen.

Slåberget på Sjoa.

Innunder Slåberget ligger en 150 m lang mur som antas å være en bygdaborg.

The hill forts of Sel

Protected by stone walls and log palisades, the peasants of the migration age (300 - 600 a.c.) put up their defense at hilltops giving them a splendid view of the road and the valley. Their enemies were the migrating tribes. Sel has three ramparts of this kind, the walls now hardly visible. Judging by their size, they might have been the bastions not only for the local community, but even for the royaume of a petty king.

The Steinberget fortress

is unusual by its location on the floor of the valley. Looking like a giant pile of rock, it's adjoining the highway E 6 just south of the exit for Nord-Sel.

According to legend, this would have been the seat and sanctuary of king Stein. The fortress was easy to reach and to defend, and turned fatal to his enemy, king Elef. Remnants of the rock grave of king Elef have been found at the Romundgard farm.

Thokampen

west of the Pillarguri hill is our best kept hilltop fort. Protected by cliffs on three sides and a comprehensive layout of walls on the fourth side, this must have been a safe bulwark in ancient times. The fortress was shielded by five outer walls and an inner one. Inside the walls is today the cabin of the clairvoyant Marcello Haugen. The view towards Sel and Rondane is magnificent, and a visit should be combined with climbing the Pillarguri hill.

Slåberget at Sjoa

Below Slåberget there is a wall of 150 meters which supposedly is the remnants of an ancient fortress. Selsvollene — the Granary of Gudbrandsdal.



Alte Wehranlagen in Sel

Hinter Steinmauern und Holzschanzen — oft auf Anhöhen und Bergen gelegen, — verteidigten sich die Bauern während der Völkerwanderungszeit (300 - 600 n. Chr.) Ihre Feinde waren die vielen kleinen Volksgruppen, die auf Suche nach einer neuen Heimat waren. In Sel befinden sich drei Wehranlagen aus dieser Epoche. Die Mauerreste sind manchmal kaum sichtbar. Nach ihrem Umfang zu urteilen, haben die Anlagen vielleicht als Schutz für ein kleines Königreich in unserem Landesteil gedient.

Die anlage bei

Steinberget

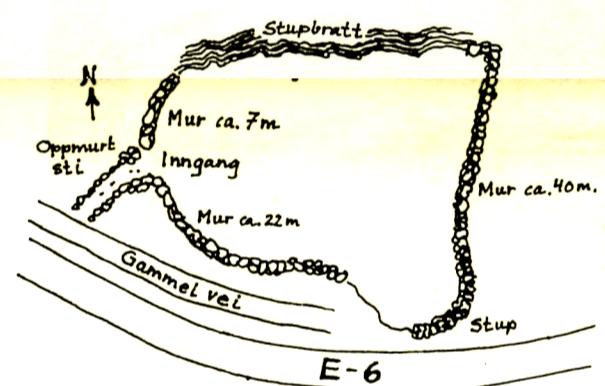
ist aussergewöhnlich indem sie ganz unten im Tal liegt. Sie befindet sich wie ein gewaltiger Steinhaufen dicht an der E 6, bei der Ausfahrt nach Nord-Sel. Der Sage zufolge soll König Stein hier seinen Sitz und Zufluchtsort gehabt haben. Die Burg war schnell zu erreichen und liess sich einfach verteidigen. Sein Feind Elef fand hier den Tod. Reste von seinem Grab sind auf dem Hof Romundgard gefunden worden.

Thokampen

westlich des Pillargurigipfels ist die best erhaltene Wehrburg in unserem Gebiet. Mit steilen Abhängen auf drei Seiten und einem umfangreichen Mauersystem auf der vierten war diese Anlage ein sicherer Zufluchtsort in harten Zeiten. Fünf äussere und eine innere Mauer verschanden die Burg, die ein sehr schöner Aussichtspunkt über Sel und Rondane ist. Von der Wehranlage kann man zum Pillargurigipfel hinaufwandern.

Slåberget bei Sjoa.

Unterhalb von Slåberget liegt eine 150 Meter lange Mauer, von der angenommen wird, das es sich um eine mutmassliche Wehranlage handelt.



Steinberget bygdaborg, 75 x 50 meter.

Aktivitäten — Was Sie in Sel machen können

Baden im Freien, siehe Karte.

Schwimmen in Otta-Hallen, täglich 12 - 19 Uhr. Erwachsene NOK 16,-, Kinder NOK 5,- und für Gäste in Otta Hotell, Rapham Høyfjellshotell, und Rondane Høyfjellshotell. Ulvolden Camping.

Ausflüge mit eigenem Wagen Beachten Sie bitte die Vorschläge mitten im Heft. Idealer Ausgangspunkt für kurzere und längere Fahrten.

Bootsfahrten «M/B Glitra» verkehrt ab Montag 16.7. de nächsten fünf Wochen auf Furusjøen. Schöne Aussicht, drei Anlegestellen. Fahrpreis 25 NOK über den See. Rundfahrten nach Wunsch. Auf Rondvatnet verkehrt täglich «Rondgubben» in der Zeit vom 1. Juli bis 31. August. Abfahrt von Rondvassbu um 9.00 Uhr und um 16.30 Uhr. Rückfahrt von Nordvika um 9.30 Uhr und 16.30 Uhr. Fahrpreise: Erwachsene 25 NOK, Kinder: 12 NOK. Erleben Sie das enge und wilde Rondvatnet vom Boot aus.

Bootsvermietung Smuksjøsæter an Høvringen. Einige Hotels und Campingplätze vermieten Booten an eigene Gäste.

Kano und Kajak Vermietung UT-leie, Otta, Ruf 31 600. Kanufahrten mit Führung auf dem Furusjøen und Lågen Fluss.

Die Bibliothek im Otta Öffnen: (1.05. bis 31.08.89) Dienstag und Donnerstag 10—14 Uhr. Mittwoch 14—19 Uhr.

Handarbeit Kunst Husflid-stugu, Otta. Geöffn. Montag, Mittwoch, Freitag 10-15 Uhr. Samstag 10-14 Uhr.

Tanz

Die meisten Bergpensionen (fjellstuer) und Hotels veranstalten mehrmals in der Woche Tanzabende mit eigenen Orchestern oder Bands. Tanzveranstaltungen am Wochenende, siehe Anschläge und Bekanntmachungen in den Regionalzeitungen.

Diskotheke

In «Oscars Dancing» Otta Hotell. Mittwoch, Freitag und Samstag.

Angeln

Teilweise sehr gutes Angeln. Näheres erfahren Sie bei der Touristeninformation, Otta.

Gebirgs-schulen

Wenden Sie sich an Den Norske Fjellskolen, Høvringen

Wander-un-gen mit Führing

DNT (Der Norw. Bergwanderverein) hat Wanderungen im Rondane-Gebiet. Weitere Auskünfte beim DNT oder Fremdenverkehrsamt Otta.

Reiten

in Høvringen, Mysuseter, Otta und Rondablik. Weitere Auskünfte beim Fremdenverkehrsamt Otta.

Geführte Touren - Otta

Geführte Touren zu Reiret und Øvre Havn. (Sehen Sie auch Seite 8). Weitere Auskünfte beim Fremdenverkehrsamt Otta.

Führung Heidal

Bauernhöfe/Kirche/Kapelle. Dienstag und Donnerstag 11 Uhr. Fremdenverkehrsamt Otta geben weitere Auskunft. Erwachsene NOK 20,-, Kinder NOK 10,-.

Jagd

Kleinwild und rens im Herbst. Näheres erfahren Sie in den Sportgeschäften.

Aktiv-Urlaub in Sel

Minigolf

Rapham Høyfjellshotell, Ruf 30266, Ulvolden Camping, Ruf 30 323, und Øya Camp & Caravan, Ruf 30331.

Paddeln

Sehr gute Möglichkeiten für Anfänger und Fortgeschrittene. Einen Führer erhalten Sie bei der Touristeninformation.

Rafting

Fragen Sie bei der Touristeninformation

Einkaufsmög-

lichkeiten

Otta hat 75 Firmen, die im Einzelhandel und Dienstleistungsgewerbe tätig sind.

Sommer-kurse

Den Norske Fjellskolen. Die Kurse dauern eine Woche. Gebirgskursus in Rondane, interessante Wanderungen mit Führer. Zeichnen und Malen für Anfänger und Fortgeschrittene. Survival/Überleben in der Natur. Erlebnisreicher Kursus.

Radfahren

Benutzen Sie die Radwege und Nebenstrassen.

Vermietung

UT-leie, Otta und Den Norske Fjellskolen Høvringen. Hotels und Campingplätze vermietet Räder an die Gäste.

Veran-

staltungen

22.-23. Juni Sommershow - Otta.
14. Juli Sommershow - Otta.
20.-29. Juli Norwegisches Folksmusik
11.-18. August Norwegisches Gebirgs- und Wasserfestival.
11.-12. August Internationales Kanu- und Kajak-Treffen in Sjoa.

Slaget i Kringom 26. august 1612

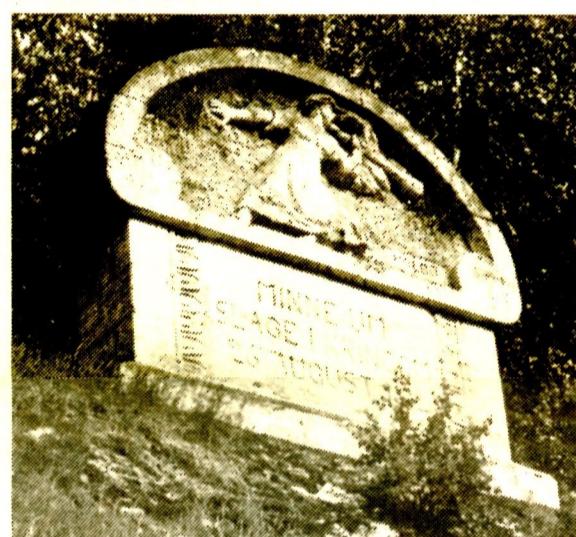


Lyspunktene i Norges mørketid fra sagakongene til selvstendigheten er ikke mange, slaget i Kringom er et av de største. Dølabøndenes beslutsomme motstand og fullstendige nedkjemping av en profesjonell leiehær har vært en varig kilde for diktning og sagn, som nasjonalt skryt og selvfølelse.

Kalmarkrigen raste mellom Sverige og Danmark da en 550 mann stor skotsk leiehær skjebnesvangert la sin ferd fra Skottland til Sverige gjennom Gudbrand sin dal. Med mot, list og dyktighet la 450 utrente bønder en felle som siden har blitt et forbilde for norsk forsvarskrig.

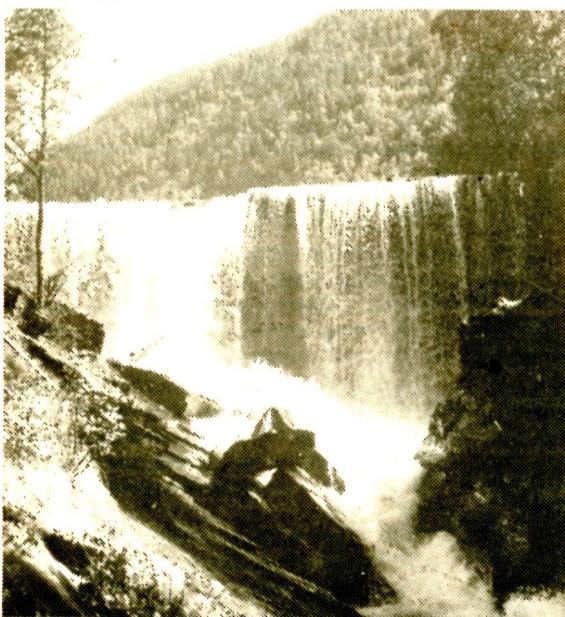
I Høgkringom sør for Otta var stien smal i den stupbratte lia mot elva. Her la bøndene seg i bakhold med ljåer og økser og bygde stein og tømmervelter. For å avlede oppmerksomheten ble gamle karer lagt utenom skuddhold på andre siden av elva for å angripe med løskrutt. En ryter red baklangs i elva og på Pillarguritoppen sto Guri og spilte på lur for å varsle skottenes ankomst. Skottene skjøt på gamlingene, svarte Pillarguri med sekkepipemusikk og viftet med luene uvitende om faren som truet bak. På signal ble tømmerveltelene sluppet og skottene innestengt og angrepet over hele linjen. Etter 1½ times kamp var skottene slått og etter sagnet fløt elva rød av blod.

Med avledning og overraskelse ble skottene knusende slått og bare 6 av bøndene satte livet til. De 134 fangene skulle føres til Akershus, men bøndene hadde dårlig tid i slåtten. Under seiersfesten på Kvam ble en etter en tatt ut og drept. Da myrderiene ble stoppet var kun 18 i live. Både i Høgkringom og på Pillarguris fantastiske utsiktspunkt er minnesmerker reist som begge er verdt å besøke. Vår lokalbunad, Rondastakken, er også et minnesmerke — dens overdel har et umiskjennelig skotskrutet preg.



Kringenstøtta er hogd i kleberstein av bygdekunstneren Kristen Holte fra Vågå. Støtta ble reist på 300-årsjubileet for Slaget i Kringom i 1612.

Uladammen. Norges første sperredam



Den 12,5 m høye materialsammeldammen ble av Stortinget vedtatt bygget som et forsøksarbeide i 1877, bekostet i sin helhet av staten. Dammen ble bygget i 1878-79 for å samle opp grus og stein i Ula, og for å hindre en ytterligere oppdemming og omdanning til innsjø av de 6000 daa. store Selsmyrene.

Elva Ula transporterer usedvanlig store mengder grus og stein i flommen - faktisk hele 1300 m² eller 250 lastebillass årlig. Stor-Ofsen, den uhyggelige storflommen i 1789, tok ikke bare mesteparten av Selsverkets bebyggelse, men førte så store grusmasser med seg ned i dalen at Lågen ble flyttet helt over til venstre dalside og Selsmyrene oversvømt. Med temming av Ula var første skrittet tatt i realiseringen av drømmen om 100 nye garder på Selsvollene.

Like nedenfor dammen sees rester av brokaret til gamle Styggebroen.

Ved Ulas utløp i Lågen er det også bygget en 4m høy - 36 m bred terskel med steinsetting foran.

The battle of Kringom, Aug. 26th 1612



Bright spots are rare during the gloomy years of Norway spanning the 400 years between Viking Age and independence from Denmark. That may be the reason why the Battle of Kringom stands out as an event with a symbolic value. The resolute resistance of the valley farmers, and the complete defeat of a professional army of mercenaries, became an everlasting source of literature and legend, bragging and self-respect.

It was during the Kalmar War between Sweden and Denmark that 550 Scottish mercenaries set out on their fatal voyage from Scotland to Sweden by way of the valley of Gudbrand. Combining guts, shrewdness and competence, 450 untrained peasants set up an ambush that became a model for the defense of Norway.

At Høgkringom, south of Otta, the Scotsmen had to pass by a narrow path between the steep hill and the river. That's where the peasants set up their ambush, built up stacks of rocks and lumber and armed themselves with axes and long-handled scythes. In order to divert the attention of the soldiers, old men were placed out of range on the other side of the river, shooting with blanks. To announce the arrival of the Scots, a horseman was riding backwards in the river, and at the Pillarguri hill, Guri played her long, wooden shepherd's horn (the «lur»). The mercenaries shot at the old men, responded to Guri's music by playing their bagpipes, and waved their hats, ignoring the hazards awaiting them around the next bend of the path. On signal, the lumber stacks were released, and the Scots were locked in and attacked all along their ranks. In one and a half hour, the proud Scottish army was roundly beaten. According to legend, the river was red with their blood.

By diversion and surprise, the peasant had won a total victory with only six fatalities on their own side. The 134 prisoners were to be taken to Akershus castle at Oslo. The farmers, however, were pressed to continue their harvest. During the victory celebrations at Kvam, the Scots were taken aside and shot, one by one. When the atrocities were stopped, only 18 were alive.

Monuments have been erected at Høgkringom and at the magnificent viewpoint were Pillarguri played her tune — both worth visiting. The local bunad (traditional costume), the Råndastakk, is a memorial as well — the top is unmistakably tartan in character.

Die Schlacht bei Kringen am 26. August 1612



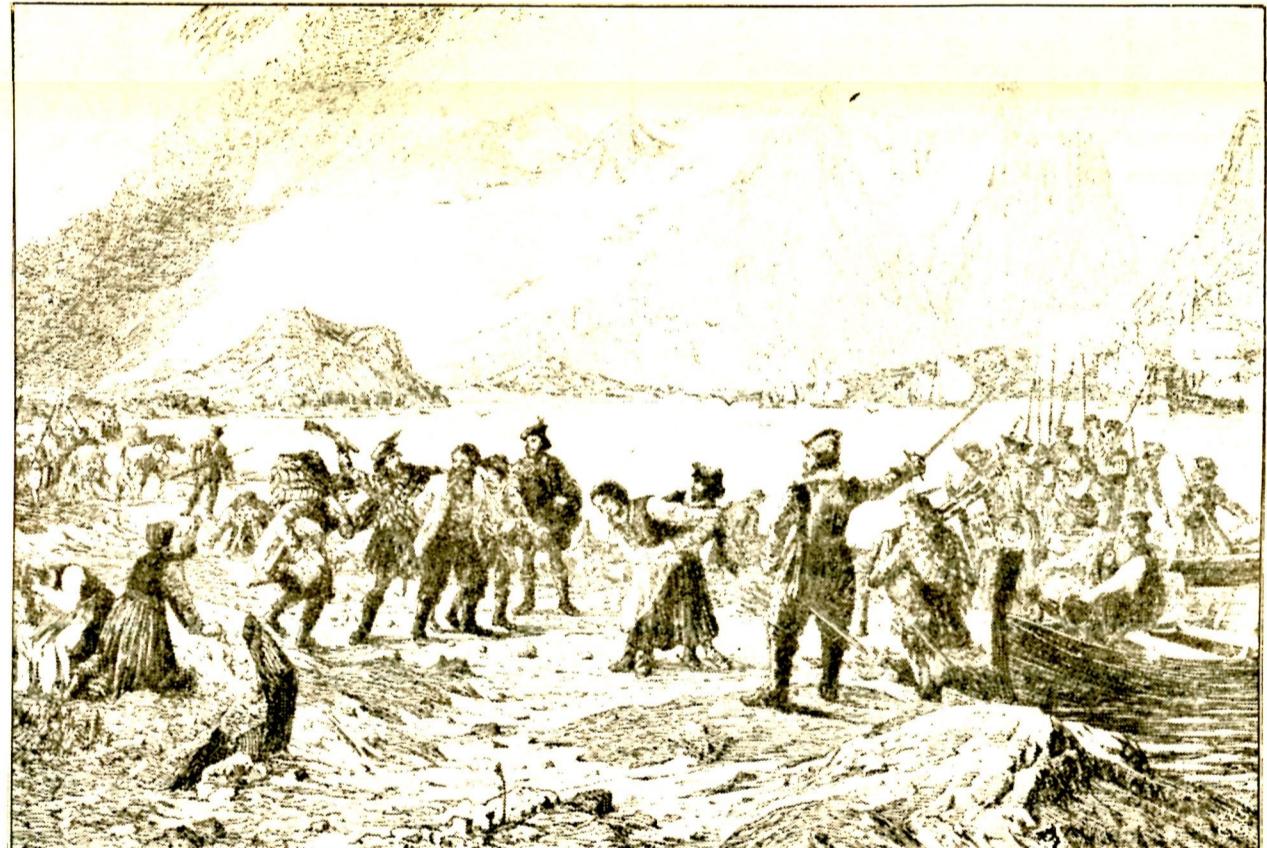
Lichtpunkte in der Dunkelheit norwegischer Geschichte zwischen den Sagenkönigen und der Selbständigkeit in 1905 sind nicht viele. Die Schlacht bei Kringen wird aber als einen grossen Lichtpunkt gewertet. Der entschlossene Widerstand der Bauern und die vollständige Niederkämpfung gut trainierter Mietstruppen sind Dauerquellen für Dichtung und Sagen geworden, sowie für nationale Prahlerei und Selbstbehauptung.

Der Kalmarkrieg zwischen Schweden und Dänemark raste, als ein 550 Mann starkes schottisches Söldnerheer verhängnisvoll seine Marschroute auf dem Wege nach Schweden durchs Gudbrandsdal legte. Mit Mut, List und Tüchtigkeit stellten 450 untrainierte Bauer eine Falle, die später ein Vorbild für norwegischen Verteidigungskrieg geworden ist.

In Høgkringen südlich von Otta verließ damals der Pfad schmal am Hang oberhalb des Flusses. Bewaffnet mit Sensen und Beilen bauten die Bauern Schansens aus Stein und Holz. Um die Aufmerksamkeit abzulenken schossen ältere Männer, die selber außer Schussweite waren, vom anderen Flussufer blind. Ein Reiter ritt rücklings im Fluss, und auf dem Pillargurigipfel stand Guri und stieß ins Horn, um die Ankunft der Schotten zu verkünden. Die Schotten schossen auf die Alten, antwortete Pillarguri mit Dudelsackmusik und schwenkten ihre Mützen, noch in Unkenntnis der drohenden Gefahr. Auf Signal wurden die Steinmassen und Holztössen losgelassen. Die Schotten waren nun eingeschlossen und wurden von allen Seiten angegriffen. Nach anderthalbstündigem Kampf waren die Schotten besiegt, und der Fluss war — der Sage nach — rot gefärbt von Blut.

Durch Ablenkung und Überraschung wurden die Schotten vernichtend geschlagen. Nur sechs Bauern ließen ihr Leben. 134 Gefangene sollten nach Festung Akershus geführt werden, aber die Bauern hatten keine Zeit dazu, wegen der Heuernte. Bei der Siegesfeier in Kvam wurden die Gefangenen, einer nach dem Anderen, getötet. Als die Morderei gestoppt wurde, waren nur noch 18 am Leben.

In Høgkringen und auf Pillarguris phantastischem Aussichtspunkt sind Denkmäler errichtet worden, die ein Besuch wert sind. Die Volkstracht unseres Gebietes — råndastakken — ist auch ein Denkmal. Das Oberteil mit dem karierten Muster hat unverkennbar ein schottisches Gepräge.



Tiedemand og Müllers «Skotternes landgang i Romsdalen» er en god beskrivelse av ryktene som løp foran om leiehærens herjinger.

The Ula dam, Norways first barrage dam



This dam, 12,5 meters high and intended to stop rocks and gravel transported by the river Ula, was built in 1878-79 for government money as an experiment — by Storting (Parliament) decision, to prevent the build-up of a gravel dam and the transforming of the fertile Selsvollene («The grasslands of Sel») of 1500 acres, into a lake.

The river Ula is transporting an unusual amount of rocks and gravel during the spring flood — in fact, no less than 1300 m³ or 250 truck loads every year. Storofsen, the awful flood catastrophe in 1789, not only erased most of the houses at Selsverket, but also moved along such amounts of gravel down to the valley, that the course of the river Lågen was moved all the way to the western hillside. The Grasslands of Sel became The Moors of Sel.

The taming of Ula was the first step towards making the dream of 100 new farms at the Selsvollene come true.

Just below the dam, you may see remnants of the pier of the old Styggebroen bridge.

At the outlet of Ula into Lågen is also built a threshold - 4 meters high and 36 meters wide.

Uladammen,

Norwegens erste Talsperre

Die 12,5 M hohe Materialsammeltalsperre wurde auf Geheiss des norw. Parlamentes in 1877 als eine Versuchsarbeit geplant. Die Kosten trug der Staat. Die Talsperre kam 1878-79 zu Stande, um Kies und Stein in der Ula aufzusammeln und um die weitere Versumpfung der Selsvollene zu verhindern. Bei Hochwasser transportiert die Ula gewaltige Mengen Kies und Stein, geschätzt auf 1300 Kubikmeter oder 250 Lkw-Ladungen jährlich.

Die Flutkatastrophe 1789 zerstörte nicht nur die Ortschaft Selsverket, sondern brachte auch so grosse Kiesmassen ins Tal, dass der Lågen zur linken Talseite hinübergedrängt wurde und die Selsmyrene (Moor) versumpft wurden.

Mit der «Zähmung» der Ula war der erste Schritt getan worden, um 100 neue Bauernhöfe auf den Selsvollene zu schaffen.

Gleich unterhalb der Talsperre kann man Reste des Brückenkopfes der alten Styggebroen sehen.

Wo die Ula in den Lågen mündet ist eine 4 M hohe und 36 M breite gepflasterte Schwelle gebaut worden.

Kirkene i Sel



Heidal kirke med det restaurerte Bjølstadkapellet i bakgrunnen.

«Hov à Breida» nevnes i Snorre, og her i Bredebygda lå bygdas kirke i mellomalderen. Senere kirker ble bygget på Nord-Sel, men på grunn av Kopperverket (1624) ble bygdesenteret og kirken etterhvert flyttet til Selsverket.

Sel kirke - Selsverket

er en bordkledd tømmerkirke fra 1742. Kirkens mesterverk er en altertavle laget av treskjæreren Estin Kjørn i 1783. Den ene kirkeklokka har tidligere vært verksklokke for Selsverket Kopperverk.

«Kyrkjebolken» - Selsverket

I 1878 ble det gamle, tømrede kirkegjerdet solgt på auksjon og erstattet med den nåværende særmerkte bolken. Denne er laget av Sels mest kjent produkter, digre skiferheller og kleberstein.

Nord-Sel kirke

Nord-Sel fikk i 1932 igjen sin egen kirke. Altertavlen er den opprinnelige fra Nord-Sels gamle kirke. Minnesmerke og graver for britiske soldater som falt i området i 1940.

Sel kirke og Nord-Sel kirke har gudstjeneste hver søndag kl. 11.00 på omgang. Ellers ingen adgang.

Heidal kirke

ble tatt i bruk i 1938 og er gjenreist som en tro kopi av den landskjente gamle kirken fra 1752. Denne brant ned etter lynnedslag i 1933. Treskurden i denne ble regnet som den fineste i norsk kirkekunst i sin tid.

Bjølstad kapell med Norges eldste portalstolper.

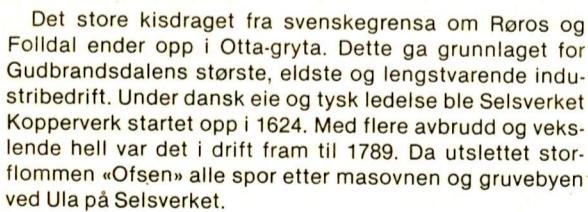
Gamlekirken fra Bjølstad fra 1531 ble lenge benyttet som lave, før den ble gjenreist som kapell ved siden av Heidal kirke.

Gamlekirken har Norges eldste utskårne stavkirkeportal, muligens fra midten av 1000-tallet. Portalen stammer fra den tidligere stavkirken, som igjen muligens hadde arvet den fra et gudehov i hodesk tid. Gamlekirken er et unikum, da den er bygget i en stilendringstid fra stavkirker til tømmer.

Kirkegårdsmuren er også spesiell, da den er av laftet tømmer. Muren har også et knottlite porthus tilhørende Gamlekirken fra Bjølstad. Heidal kirke og Bjølstad kapell er kun åpne under kirkelige handlinger.

Omvisning hver tirsdag og torsdag i sommersesongen.

Bergverksbygda Sel



Det store kisdraget fra svenskegrensa om Røros og Folldal ender opp i Otta-gryta. Dette ga grunnlaget for Gudbrandsdalens største, eldste og lengstvarende industribedrift. Under dansk eie og tysk ledelse ble Selsverket Kopperverk startet opp i 1624. Med flere avbrudd og veksleende hell var det i drift fram til 1789. Da utslettet storflommen «Ofsen» alle spor etter masovnen og gruvebyen ved Ula på Selverket.

Malmen ble utvunnet med primitive metoder og mye slit fra gruvene på Rustom og ved Veggumskampen. Med andre metoder, men utilfredsstillende resultat ble prøvedrift igangsatt før første verdenskrig.

En tur blant gruveganger, stein-tipper og hustufter kan

The churches of Sel



«Hov à Breida» (the pagan place of worship at Breden) is mentioned in Snorre's Sagas of the Kings, and even the community church of the middle age was situated at the Bredebygden. Later churches were built at North Sel, but because of the Copper Mill (1624), the community center and the church were moved to Selsverket.

Sel church — Selsverket

is a paneled log church built in 1742. The masterpiece of the church is the altar piece made by the woodcarver Estin Kjørn in 1783. One of the church bells was used to call in the workers at the Selsverket Copper Mill.

The churchyard fence

In 1878, the old log fence around the church was sold at an auction, and replaced by the present, characteristic fence made by Sel's best-known products, grand slates and soapstone.

Nord-Sel Church

In 1932, North Sel once more had its own church. The altar piece is the original one from the ancient church at Nord-Sel. Here are a memorial and the graves of British soldiers who fell in this area in 1940.

Sel Church and Nord-Sel Church have services every Sunday at 11 a.m. Otherwise no admittance.

Heidal Church

was inaugurated in 1938, and is rebuilt as a replica of the famous, old church from 1742, which burned down after being struck by lightning. The wood carvings in the old church was considered the finest of Norwegian church art of its time.

The Bjølstad Chapel

Norway's oldest portal posts.

The old church at the Heidal farm of Bjølstad was for a long time utilized as a barn, until it was reconstructed as a chapel alongside the Heidal Church. This old church is adorned by the oldest carved stave church portal in the country. It may date from the 11th century. The portal stems from the ancient stave church, which may possibly even have taken it from a pagan place of worship, a «hov» to the northern gods. The old church was unique, being as it was, built in a time of changing styles from stave churches to log churches.

Even the churchyard wall

is somewhat special, being built by logs notched together in the corners. In the wall, there is a small gate house which belongs to the old Bjølstad church.

The Heidal Church and the Bjølstad Chapel are open only during services.

Guidance every Tuesday and Thursday.

Selsverket, the mining town



The great deposit of pyrites across the Swedish border and passing by Røros and Folldal, is ending at Otta. This was the basis of the largest, oldest and most durable industrial enterprise of Gudbrandsdal. Under Danish ownership and German leadership, the Selsverket Copper Mill was started in 1624. Through several interruptions and with varying success, the operations continued until 1789, when the catastrophic flood «Storoften» erased all traces of the blast furnace and the mining town of Selsverket.

The ore was recovered by primitive methods and lots of struggle from the mines at Rustom and near Veggumskampen. Using other methods, but without more success, some people started experimental operations prior to World War I.

A tour of the mining pits, rock deposits and building sites may be interesting, but do not enter the mines. The oldest ones may be very perilous.

Norsk Fjell- og Vannfestival Otta 11.-18. august 1990

- Faglige arrangementer
- Utstillinger
- Aktiviteter
- Underholdning

Die Kirchen in Sel

«Hov à Breida» ist in den Königssagen von Snorre Sturlason (1179 – 1241) erwähnt. Im Mittelalter stand die Kirche in Bredebygda. Später Kirchen wurden in Nord-Sel errichtet. Als man 1624 mit dem Bau des Kupferwerkes begann, expandierte Selsverket zum Hauptort, und die Kirche kam auch dorthin.

Sel Kirche - Selsverket

Sel Kirche ist eine mit Brettern gekleidete Holzkirche aus 1742. Das Schmuckstück der Kirche ist eine Altartafel vom Holzschnitzer Estin Kjørn, 1783 gefertigt. Eine der Glocken war früher Werksglocke in Selsverket Kupferwerk.

In 1878 wurde der alte, gezimmerte Kirchzaun bei einer Versteigerung verkauft und ersetzt durch einen neuen, aus grossen Schiferfliesen und Topfstein, den bekanntesten Produkten Sels.

Nord-Sel Kirche

Nord-Sel erhielt 1932 eine eigene Kirche. Die Altartafel stammt ursprünglich von der alten Kirche in Nord-Sel. Die Kirche hat ein Denkmal und Gräber gefallener, britischer Soldaten von 1940. Die Sel und Nord-Sel Kirchen haben jeden Sonntag Gottesdienst um 11.00 Uhr. Sonst kein Zutritt.

Heidal Kirche

Heidal Kirche wurde 1938 eingeweiht. Sie ist als eine treue Kopie der bekannten Kirche von 1752, die nach einem Blitzschlag in 1933 abgebrannt ist. Die Holzschnitzereien, die in Flammen aufgingen, galten als unersetzblich.

Bjølstad Kapelle mit Norwegens ältesten Portal-Pfählen.

Die alte Kirche Bjølstad von 1531 wurde lange Zeit als Scheune benutzt, ehe sie neben der Heidal Kirche wiedererrichtet wurde. Die alte Kirche hat Norwegens ältesten Portal-Pfahl mit Holzschnitzereien, wahrscheinlich aus der Mitte des 11. Jahrhunderts. Das Portal stammt von einer früheren Stabkirche, und ist möglicherweise ein Erbstück eines heidnischen Gotteshauses. Die alte Kirche ist einmalig, in dem sie mehrere Stilarten in sich vereint. (Übergang von Stabkirche zu Holzkirche).

Die Kirchmauer ist auch was Besonderes, sie ist aus Holz geziemt. Heidal Kirche und Bjølstad Kapelle sind nur während kirchlicher Handlungen auf.

Führung am Dienstag und Donnerstag.



Altartavla i
Sel kirke.



I den eldste Åsågruva er åpningen igjenrast. En nyere og større gruve finner en lenger oppe langs skogsvegen.

Alte Bergwerke in Sel

Das grosse Kiesvorkommen, das sich von der Schweden-grenze über Røros und Folldal erstreckt, endet bei Otta. Dieses Vorkommen schuf seinerseits die Grundlage für den grössten, ältesten und längstwährenden Industriebetrieb im Gudbrandsdal. Im dänischen Besitz und unter deutscher Führung wurde Selsverket Kupferwerk in 1624 gegründet. Mit vielen Unterbrechungen und wechselndem Glück blieb das Werk bis 1789 in Betrieb. Dann verwüstete Ofsen — eine gewaltige Flutkatastrophe — alle Spuren des Schmelzofens und der Bergwerkstadt an der Ula in Selsverket.

Das Erz wurde mit primitiven Hilfsmitteln und viel Mühe in den Gruben bei Rustom und Veggumskampen gewonnen. Mit anderen Methoden, aber unzufrieden stellendem Ergebnis, wurde vor dem 1. Weltkrieg nochmals versucht, den Grubenbau wieder in Gang zu bringen. Eine Wanderung zwischen Grubengängen, Steinkippen und alten Bauplätzen kann interessant sein. Gehen Sie aber unter keinen Umständen in die Gruben rein. Das kann sehr gefährlich sein!

For mer informasjon ta kontakt med:
TURISTKONTORET - OTTA

Boks 94 Tlf. 062/30 244, 30 365
2671 OTTA Telex: 71 954 touro n



Verdens mest leste roman

Nobelprisvinneren Sigrid Undset sitt hovedverk Kristin Lavransdatter har Selsbygda i middelalderen som ramme. Trilogien som nå er oversatt til mer enn 70 forskjellige språk, er den mest leste roman fra det 20. århundre.

Kanskje uvitende om stedenes eksistens har folk i alle verdenshjørner fulgt Kristin Lavransdatter omkring på Nord-Sel, til gården Jørungard (Jørondstad), Romundgard, Laurgard, sør over til Formo og Skjenna, til Hørringen-setrene og over Vágáruste til Sandbu. Sigrid Undset har selv gått de samme veiene i sine sommerferier på Sel og Hørringen helt fra hun var 3 år gammel. Selv i dag kan du gjenoppleve romanens skildringer når du tar en tur i Kristins fotefar, f.eks. opp til Hørringen.

I forbindelse med Sigrid Undsets 100 års jubileum i 1982 ble en særlig vakker og livfull statue av Kristin Lavransdatter avduket ved Nord-Sel kirke. En Venus i sid kjole. Statuen er skapt av Kari Rolfsen og gitt som gave av H. Aschoug & Co.



The most read novel in the world

The community of Sel is the setting for the main work of Nobel prize winner Sigrid Undset, the novels of Kristin Lavransdatter. The trilogy, now translated to more than 70 languages, is the most read novel from the 20th century.

Possibly ignoring that the places mentioned in the book really exist, readers all over the world have followed Kristin about Nord-Sel, to farms like Jørungard (Jørondstad), Romundgard and Laurgard, south to Formo and Skjenna, to the seters (summer dairies) at Hørringen and across Vágáruste to Sandbu.

Sigrid Undset herself walked the same roads during her summer vacations at Sel and Hørringen from the age of three. Even today, you may relive the descriptions of the book as you stroll in the footsteps of Kristin, i.e. ascending to Hørringen.

To commemorate the 100th anniversary of Sigrid Undset, a beautiful and life-like statue of Kristin Lavransdatter was unveiled by the gate of the church of Nord-Sel. The statue was created by Kari Rolfsen and donated by the publisher H. Aschehoug & Co.

Der meistgelesene Roman der Welt

Das Hauptwerk der Nobelpreisträgerin Sigrid Undset, der Romanzyklus über Kristin Lavransdatter, hat Sel im Mittelalter als Rahmen. Die Trilogie ist in mehr als 70 verschiedenen Sprachen übersetzt worden, und ist das meistgelesene literarische Werk aus dem 20. Jahrhundert. Vielleicht in Unkenntnis des Daseins der Orte sind Leser in allen Welten Kristin Lavransdatter rundherum zu den Höfen in Nord-Sel gefolgt; nach Jørungard, Romundgard, Laugard, südwärts nach Formo und Skjenna, nach den Hørringen-Sennen und über Vágáruste nach Sandbu. Seit sie 3 Jahre alt war, ist Sigrid Undset in ihren Sommerferien auf den gleichen Wegen wie ihre weltberühmte Romanfigur gewandert. Heute können Sie die Schilderungen des Romans bei einer Wanderung in Kristins Spuren wiedererleben, beispielsweise hinauf nach Hørringen.

In Verbindung mit der 100jährigen Jubiläumsfeier von Sigrid Undset wurde 1982 ein besonders schönes und lebhaftes Denkmal der Kristin Lavransdatter vor der Kirche in Nord-Sel enthüllt, eine Venus in langem Kleid. Die Statue ist von Kari Rolfsen geschaffen und ist ein Geschenk des Verlages H. Aschehoug & Co.



Søre Haraldstad i Heidal er brukt som illustrasjon i folkeeventyrene. Se tegning side 17. Foto: J.V. Lunde.

Heidal — Norges største «levende museum»

Heidal er enestående i landssammenheng som en historisk dokumentasjon av et dal-landskap. Utrolige 60% av bygdas 1300 hus er fra før 1900, med hele 18% fra 1700-tallet og eldste hus fra 1500 tallet. Heidals bebyggelse er noe av det beste i norsk tømmerarkitektur, men dalens hovedkvalitet er at en så imponerende stor mengde av tømmerbebyggelsen er bevart at hele dalen preges av det.

For å ivareta disse kulturverdiene og samtidig gi bygdas 1600 innbyggere rom for utvikling har Miljøverndepartementet fått utarbeidet en totalplan for vern av landskapsbildet i denne perlen.

Som en historisk dokumentasjon av kulturlandskapet er Heidal det for bygdene som Røros er for byene. Selv i den enestående Nord-Gudbrandsdalen er Heidalen spesiell. Av områdets nærmere 400 fredede hus er 90 av disse koncentrert til Heidalsbygda. 17 gårdsanlegg har fredede hus og 9 av anleggene er totalfredet.

Holsetrene - er en intakt setergrend som representerer noe av det opprinnelige setermiljøet i Heidal. Området på 1000 da er foreslått regulert til landskapsvernområde.

Gårdsferie i Heidal

For dem som ønsker å bo på en av de gamle gårdene kan vi tilby bondegårdsferie. Flere av gårdene leier ut hus til de som ønsker å oppleve dagliglivet på en norsk bondegård.

Husene har beholdt sitt gamle sær preg, men har dagens komfort (strøm, dusj, toalett, etc.)

For nærmere informasjon eller bestilling, ta kontakt med Turistkontoret — Otta.

Heidal Husflidsutsalg

(ved Heidal Landhandler)

Åpent: man — fredag
09.00 — 16.30
Lørdag: 09.00 — 13.00

Heidal, Norway's greatest «live» museum

Heidal is unique in this country as a historical documentation of a rural valley. An unbelievable 60 per cent of this valley's 1300 houses date from earlier than 1900. 18 per cent of them were built in the 18th century, and the oldest house stems from the 16th century. The buildings of Heidal belong to the best of the Norwegian log architecture. The main quality is, however, that such an impressive amount of log buildings have been preserved, as to set the character of the valley as a whole.

In order to preserve these cultural qualities, and at the same time give the 1600 residents of the valley an opportunity to improve their lot, the Department of the Environment has produced a comprehensive plan for the preservation of the total landscape.

As a historical documentation of a cultural landscape, Heidal represents a rural community in the same way that Røros represents an urban one. Even in Northern Gudbrandsdal, where fine, old log buildings are far from uncommon, Heidal is unique. While the area has close to 400 buildings protected by law as historical monuments, 90 of them are found at Heidal. 17 farms have houses that are protected, and nine of the farms are protected in their totality.

Holsetrene is an intact summer dairy in the mountains, representing some of the original «seter» atmosphere in Heidal. An area of 250 acres is scheduled for protection as a landscape.

Farmhouse holiday in Heidal

A stay in one of the picturesque old farms of Heidal is an experience not to be forgotten.

Please contact the Tourist Information Office in Otta for further details.

Home Craft — «Heidal Husflidsutsalg»

Open: Monday to Friday
9 a.m. — 4.30 p.m.
Saturday — 9 a.m. to 1 p.m.

Heidal — Norwegens grosste «lebendige Museum»

Heidal ist einmalig als historische Dokumentation einer norwegischen Talschaft. Ungleubliche 60% der 1300 Häuser sind älter als hundert Jahre, 18% stammen aus dem 18. Jahrhundert und das älteste Haus ist von 1500. Die Bauten in Heidal zeigen das Beste innerhalb norwegischer Holzbauarchitektur. Bemerkenswert ist es, dass so viele Häuser bewahrt worden sind. Sie geben dem ganzen Tal ein charakteristisches Gepräge.

Um diese Kulturwerte wahrzunehmen und gleichzeitig den 1600 Bewohnern Raum für Entwicklung zu geben, hat das Umweltministerium einen Totalplan für die Bewahrung dieser Perle ausgearbeitet.

Als Geschichtliche Dokumentation der Kulturlandschaft ist Heidal fürs Land was Røros für die Stadt. Selbst im einmaligen Nord-Gudbrandsdal ist Heidal etwas besonderes. Von nahezu 400 unter Denkmalschutz stehenden Häusern in der ganzen Region, befinden sich 90 in Heidal. 17 Bauernhöfe haben geschützte Gebäude, und 9 Höfe sind unter totalem Schutz gestellt.

Die Hole-Sennen sind eine unberührte Senngegend. Das Gebiet von 1000 Dekar ist als Naturschutzgebiet vorgeschlagen.

Ferien auf dem Bauernhof in Heidal

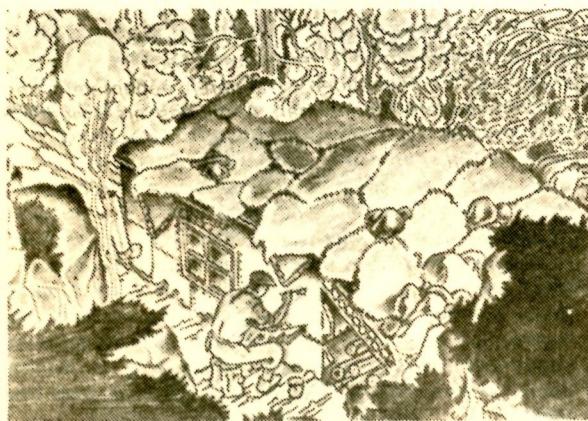
Ein Aufenthalt auf einem der traditionsreichen Höfe ist ein Erlebnis.

Weitere Auskünfte beim Fremdenverkehrsamt im Otta.

Handarbeit — «Heidal Husflidsutsalg»

Geöffnet: Montag bis Freitag
9.00 — 16.30 Uhr
Samstag: 9.00 — 13.00 Uhr

«Reiret» - fredet geriljahytte



Kamuflasjemaling av «Reiret» i Uldalen. Blyanttegning av en av beboerne med dekknavn «Snekker'n».

Hjemmefrontledelsen i Gudbrandsdalen hadde i 1944 sitt hovedkvarter i denne knøttesle hytta. «Reiret» var så godt kamuflert at man kunne stå på taket uten å se hytta, den ble da heller aldri funnet av tyskerne. Hytta er restaurert og har samme utstyr som i 1944. Fra gjesteboka: «Her opplever vi kampen for frigjøringen av Norge sterkere enn ved noen bauta over falne».

Kontakt turistkontoret ved besøk.

Ved Øvre Havn er det reist en bauta over hjemmefrontmenn som falt i trefning med tyskere og Rinnans folk i påsken 1945.

Helge Frøislands bauta og «Mexico».

Ligger nedenfor Havnsætene uten merket sti. Frøisland ble myrdet og Mexico sprengt etter trefningen i Øvre Havn (Se Jon Vegard Lunde: «Det var ei rar tid»).

Guida tur til Reiret og Øvre Havn en gang pr. uke fra begynnelsen av juli. Kontakt Turistkontoret på Otta for mer informasjon.

Sør-Norges siste trefning i 1940



Tegning av Andreas Hauge

Som en parallel til Slaget i Kringen fikk krigshandlingene i Sør-Norge en durabelig avslutning i Rosten 24. mai 1940. Seks norske soldater på flukt utsattet, langt på veg en tysk troppetransport i et bakholdsangrep nord for Rostenbrua. Mot nordmennene, forsøkssett opp i lia på den andre siden av elva med maskingevær, var tyskerne forsvarslost innestengt på vegen, mellom fjellsiden og den flomstore elva. Ekket og larmen fra elva i flom gjorde lokalisering av de norske skytterne umulig. Antall døde er ukjent, men flere lastebiler med døde og sårede ble kjørt til Dombås og hester og utstyr fløt etter elva. Hjelpet av lokalbefolknign på Kampesætene trakk soldatene seg tilbake gjennom Rondane til Sverige uten tap.

Murulonene urskogsreservat

Innen i Murudalen på Sels grense ligger et 1780 dekar stort urskogsreservat i 800 meters høyde. Reservatet er forholdsvis flatt med åpne grassletter, myrer, småtjønner og skogkledd forhøyninger. Reservatet ligger øde og ensomt, og er en god biotop for fugler og dyr. Ved å gå stille og forsiktig i dette området har en alle sjanser til å få se elg, om ikke nøkken.

STEINAR NÅRSTAD
ESSO-STASJONEN
STORGATEN - 2670 OTTA
Telefon 30 269

Åpent hverdag t.o.m. lørdag 08.00-21.00
Søndager 10.00-21.00
Godt utvalg i kioskværer
KVIKK-VASK

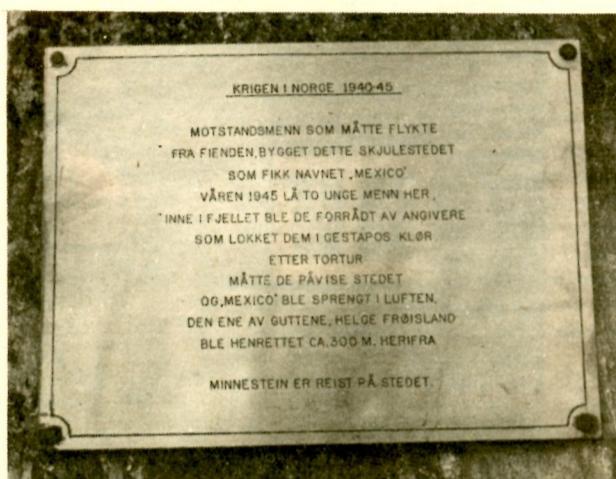
Reiret — a protected historical monument

The resistance command of Gudbrandsdalen during World War II made its headquarter in this tiny shack in 1944. «Reiret» (the nest) was so well camouflaged that you could stand on the roof without seeing the hut, and the Germans never found it, either. The hut has been renovated and furnished with the same equipment as in 1944. Entered in the guest book: «We here relive the fight from the liberation of Norway more strongly than we would at any war monument. For visits, contact the Tourist Office.

At the farm of Øvre Havn, a monument has been erected in memory of resistance men who fell in an encounter with Germans and the people of the traitor Henry Rinnan during Easter of 1945.

The monument over Helge Frøisland and «Mexico» are situated below the Havnsætene, with no marked path. After the skirmish at Øvre Havn, Frøisland was murdered and the shack «Mexico» was blown up. (See Jon Vegard Lunde: Det var ei rar tid. For sale in the book shops).

Guided tour to «Reiret» and Øvre Havn, once a week from the beginning of July. Tourist Information Office in Otta gives you further information.



Denne minneplata er satt opp ved restene av «Mexico».

The last skirmish of World War II in Southern Norway

As a parallel to the Battle of Kringen, World War II fighting in Southern Norway 300 years later ended with a bang at Rosten May 24th 1940 when six Norwegian soldiers on the run virtually wiped out a German troop transport in an ambush north of the Rosten bridge between Sel and Dovre.

Defenseless Germans, locked in the middle of the road with a steep hill on one side and a torrential river on the other side, faced the Norwegians who had entrenched themselves uphill. The echo and the rumble of the river made it impossible to pin down the exact positions of the Norwegian riflemen. The number of German fatalities has never been disclosed. However, several trucks loaded and equipment were seen floating down the river. Aided by local residents at Kampesætene, the soldiers escaped through Rondane to Sweden with no casualties.

Murulonene virgin forest

At the upper end of Murudalen valley, at 800 meters above sea level, is a reservation of virgin forest covering appr. 450 acres. The reservation is rather level with open grassy openings, moors, small ponds (tarns) and wooded hills. Desolate and undisturbed, the area is a splendid biota for birds and animals. By proceeding quietly and carefully in this forest, you have every chance of spotting a moose — if not the nökken, the water sprite who resides in the tarn ...

Reiret — «Das Nest»

Die Führung der «Heimatfront» (Widerstandskämpfer gegen die Nazi-Herrschaft im 2. Weltkrieg) im Gudbrandsdal hatte in 1944 ihr Hauptquartier in dieser winzigen Hütte. «Reiret» war so gut getarnt, dass man auf dem Dach stehen konnte, ohne die Hütte zu erkennen. Sie wurde dann auch nie von den Deutschen gefunden. Die Hütte ist restauriert und hat die gleiche Ausrüstung wie in 1944. Im Gästebuch steht zu lesen: «Hier erleben wir den Kampf für die Befreiung Norwegens stärker als auf irgendeiner Mahntafel für Gefallene. Eine Besichtigung kann mit dem Turistkontor verabredet werden.

Bei Øvre Havn ist ein Bautastein errichtet über Widerstandskämpfer, die im Gefecht gegen Deutsche und die Rinnan-Bande (norw. Mitläufere) Ostern 1945 gefallen sind. Helge Frøislands Bautastein und Mexico liegen unterhalb der Havn-Sennen. Frøisland wurde ermordet und «Mexico» in die Luft gesprengt nach den Kämpfen bei Øvre Havn.

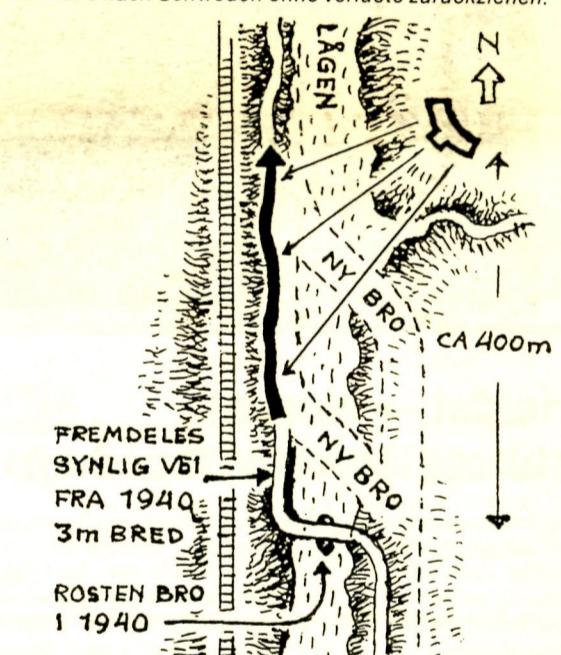
Geführte Touren zu «Reiret» und Øvre Havn, ein mal pro Woche vom Anfang Juli. Nähere Einzelheiten im Fremdenverkehrsamt im Otta.

Das letzte Gefecht in Sud-Norwegen 1940

Wie eine Parallel zur Schlacht bei Kringen fanden die Kriegshandlungen in Süd-Norwegen in Rosten am 24. Mai 1940 einen endgültigen Abschluss. Sechs norwegische Soldaten auf der Flucht vernichtete zum grossen Teil einen deutschen Truppentransport bei einem Hinterhaltsangriff nördlich der Rostenbrücke.

Gegen die Norweger, die sich mit Mgs am Hang auf der anderen Seite des Tales verschanzt hatten, waren die Deutschen auf der engen Strasse zwischen Fels und Flussrettunglos eingekesselt. Das Echo und der Lärm des über die Ufer tretenden Flusses machten die Ortsbestimmung der norwegischen Angreifer unmöglich.

Die Anzahl der Toten ist unbekannt, aber mehrere Lkw's mit Toten und Verwundeten wurden nach Dombås gefahren. Pferde und Ausrüstung trieben im hochwasserführenden Fluss. Geholfen von den Einheimischen auf den Kampe-Sennen konnten die Soldaten sich durch Rondane nach Schweden ohne Verluste zurückziehen.



Murulonene Urwaldsreservat

Das Gelände ist verhältnismässig flach, mit offenen Grasbächen, Mooren, kleinen Seen und bewaldeten Anhöhen. Das Reservat liegt einsam und ist ein gesuchter Lebensraum für Vögel und Tiere. Falls Sie hier leise und vorsichtig auftreten, haben Sie alle Möglichkeiten, einen Elch zu Gesicht zu bekommen.

God tur, med kart fra Kartverket!

Kjøp kartene i nærmeste bokhandel, sportsforretning, turistforening, kiosk, hotell eller campingplass.

Turkart, Vegkart, Flykart, Temakart, Båtsportkart, Historiske kart m.fl.



Turkart NORGES 1:50 000 Vegkart

Kvitskriuprestein



Naturminne

Nord Europas største jordpyramider

Fredet ved kgl. resolusjon av 24.6.77.

Kvitskriuprestein er eksempel på en meget sjeldent erosjonsform i Nord-Europa. Bortsett fra noen mindre pyramider i andre av Gudbrandsdalens sidedaler, må man heilt til Alpene for å finne noe lignende.

Den særpregede tette, hvite morenemassen bortgjemt fra en tidligere istid er fast sementert når den er tørr. Av regn og flomvann lar den seg lett vaske vekk. Steinblokkene på pyramidetoppene har virket som beskyttelse ved regnvannets utvasking av den omkringliggende morenemasse. Andre forutsetninger for dannelse av slike enorme pyramider er bratte dalsider og ørkenaktige nedbørsmengder (300mm), som fortinnsvis bør komme i regnskyl. Dannelse av prestene har vært en kontinuerlig prosess, og det er denne man har fredet. De vokser langsomt, faller om og blir avløst av nye. Navnet er kommet av at de hvite pyramidene med mørke steinhatter på toppen på avstand kan minne om en flokk hvitkledd prester.

Vennligst hjel oss å beskytte området.

Fredede kjempefuruer



En av kjempefurue i Blomseterdalen.

Innerst i den idylliske Blomseterdalen ved Hessetra står 2 majestetiske kjempefuruer på hver sin side av vegen. De ble fredet allerede i 1908 og var opprinnelig 3 i tallet, den ene har dessverre blåst ned i en storm.

Fin aftenur med ypperlig turterring og gode fiskemuligheter, 10 km fra E-6 på bomveg.

Selsvollene — Gudbrandsdalens kornkammer



Selsvollene under storflommen i 1973 (Foto: Formo)

Selsvollene er et moderne eventyr der 5000 da. sumpmark er forvandlet til bølgende kornåker. Storflommen i 1789 forsvampet Vollene, ødela Kristin Lavransdatters Jørondstad og la igjen opp til 1 m grus på jordene. «Kanalvæsenet» framla i 1857 sine planer for «Selsmyrenes uttapping». Sommeren 1860 gikk framsynte Vinje forbi og drømte om at det med oppdyrkning «ville verta fagert nede på denne flate botnen». I 1878/79 ble Uladammen bygget, men først i 1910 - 14 ble elva Lågen flyttet og fordypet på Selsverket ved Dovrebanens bygging. Kilometervis med kanaler ble bygget med hakke og spade, men først med etterkrigstidens maskinering skjøt dyrkingen fart. Med flomvernets fullførelse i 1981 var «Underet i Sel» endelig fullført som beskrevet i en leder i Aftenposten i 1930.

I dag er Selsmyrene faktisk delvis for tørre og den dødelig giftige Selsnæpa nærmest utdødd.

The Kvitskriuprestein Natural Monument



The highest earth pyramids of Northern Europe

Protected by Royal Decision June 24, 1977

Kvitskriuprestein — «The priests of the white slide track» — is an example of a form of erosion that is very rare in Northern Europe. With the exception of some minor pyramids in some of the branch valleys of Gudbrandsdalen, you don't find anything like it this side of the Alps.

The very compact soil of moraine, remnant of an earlier Ice Age, is hard as concrete when dry, but easily washed away by rain and flooding creeks. The rocks on top of the pillars have protected them while the rain washed away the surrounding soil. Other conditions for the creation of these enormous pillars are a steep hillside and desert-like precipitation, preferably as heavy showers. The formation of «the priests» is a continuing process which calls for protection. The pillars grow slowly, topple over and are replaced by new ones. From a distance, the white pyramids topped by the dark rock hats remind you of a group of «padres», thus, the name.

Please help us protect the area.



Kvitskriuprestein. Foto: Mari Dokk.

Giant pines



Way into idyllic Blomseterdalen, near Hessetra, are two majestic, giant pines on either side of the road. They were protected as natural monuments as early as 1908. Originally they were three, one of them toppled over in a storm.

A nice evening stroll with splendid terrain for hiking, and good fishing. 10 kilometers (6 miles) off E 6, toll road.

Geschützte Riesenföhren



Im idyllischen Blomseterdalen bei Hessetra stehen zwei majestätische Riesenföhren beiderseits der Strasse. Die Bäume wurden schon 1908 unter Schutz gestellt. Ursprünglich waren sie drei, aber eine ist leider bei einem Sturm umgekippt.

Gemütliche Nachmittagswanderung in reizender Landschaft mit Angelmöglichkeit. 10 Km von der E 6. Mautstrasse.

Selsvollene, Gudbrandsdalens granary



Selsvollene — The Grasslands of Sel — is a modern fairy tale. Appr. 1250 acres of marshland has been transformed into waving grain fields. The Great Inundation — Storoften — in 1789 turned the fields into a marshland, ruined Kristin Lavransdatters farm Jørondstad and left up to a yard of gravel on the fields. In 1857, plans were introduced for the draining of the marshland. The Ula Dam was built in 1878-79, but it was not till 1910 - 14 that the river Lågen was relocated and deepened. This was done in connection with the construction of the railway. Kilometers of canals were dug by means of picks and spades. Not until the advent of machines after the War, however, did the cultivation pick up speed. On the completion of the dikes in 1981, the «Wonder at Sel», as described in Aftenposten in 1930, had finally become a reality.

Today, the grasslands of Sel are, in fact, a bit too dry, and the mortally poisonous plant Selsnepa is practically extinct.

Selsvollene — die Kornkammer im Gudbrandsdalen

Die Geschichte von den Selsvollene ist ein modernes Abenteuer, über die Verwandlung von 5000 Dekar Sumpfboden zu üppigen Kornfeldern. Die Flutkatastrophe in 1789 versumpfte die Selsvollene, zerstörte Kristin Lavransdatters Jørondstad und hinterließ eine meterdicke Geröllschicht auf den Äckern.

Das Kanalisationswesen präsentierte 1857 Pläne für die Entwässerung des Gebietes. Im Sommer 1860 reiste der Dichter Vinje durch Sel und träumte davon, wie schön es im Tal sein würde, falls man den Talboden zu Ackerland verwandeln könnte.

In 1878/79 wurde der Staudamm im Fluss Ula gebaut, aber erst beim Bau der Eisenbahn über die Dovre-Gebirge in 1910 - 14 wurde der Fluss Lågen bei Selsverket vertieft. Kanäle wurden mit Hacke und Spaten kilometerweise ausgegraben, aber erst mit der Mechanisierung in den Nachkriegsjahren ging es mit der Bebauung richtig vorwärts.

Die Deiche wurden 1981 fertiggestellt, und das «Wunder von Sel» war vollbracht.

Heute ist das Gebiet fast trocken, und die sehr giftige «Selsnepa» (Cicuta virosa) ist fast vertilgt.

Rondane Rondane Rondane Rondane



Forbudt for motorkjøretøy i Nasjonalparken, men ikke for sykkel. Fin sykkelveg til Rondvassbu. Ingen jaktssong på trafikkskilt.

Gamle fjelltoppnavn

På gamle amtskart kalles Smiubelgen for Rondkampene og Sagtind har blitt kalt Troldronden, Steet — Kaldbækronen. Bråkdalsbelgen — Bråkdalsronden, Ljosåbelgen — Verkesdalsronden og Veslesmeden har også hatt navnet Rondpiggen. Vinjeronden har vært døpt Slottets fløi og overgangen til Rondslottet har hatt det betegnende navnet Slottsbroen.

Den vanskelige overgangen fra Veslesmeden til Storsmeden har vært døpt Smedbotnbandet, og Storrondens norvestvegg har vært omtalt som Firklooverveggen. Storronden ble i begynnelsen av vårt århundre kalt Vinjeronden. Senere ble Vinjeronden flyttet et hakk lenger inn.

DNT's første hytte

I Rondane er Høgrondbua. Den ble bygd i ca. 1882.

I en notis i Turistforeningens årbok i 1883 kritiseres de to bygdekarene som hadde bygd bua for å ha «anvendt for små sten til murene». Dette lovte den ene av karene å rette på «ved 2 dagers arbeide uden særskilt betaling».

Bjøynollie

var i gamle dager kalvehavning for storgarden Formo på Nord-Sel. 3 hele dager tok den lange seterreisa med overnattinger på Mysuser og ved Vesl-Lægeret.

Bjørn

ble sett i Musvoldalen i 1977 av Normann Heitkotter. Vinteren 1964 og 1967 så han også ulvespor. Jerven har vært og er stedegen.

Rondvassbu

ved Rondvatnet — Rondanes hjerte — er landets tredje største turisthytte i antall overnattinger. Den er Rondanes største og høyestliggende — 1173 m.o.h.

Den første Rondbue ble bygget av reinsjegeren og fjellmannen Ola G. Moen fra Selsverket. I 1926 ble den lille tømmerbua utvidet til 16 sengeplasser, og i 1929 kjøpt av D.N.T. Siden har den bare vokst og vokst til dagens 116 sengeplasser.

I forrige århundre

synes ruta fra Musvoldsetra til Høgronden (2114 m) å ha vært den mest populære i Rondane.

RUNDTUREN

The Golden Route

I TIDEN
15/6 — 31/8-90

Tog Otta — Dombås — Åndalsnes
Buss Åndalsnes — Geiranger — Grotli — Otta
Ferje Eidsdal — Linge eller omvendt
KONTAKT NSB Otta (062) 30 161
NSB Dombås (062) 41 091
Pris: kr 350,- for voksne, kr 175,- for barn.



Rondeslottet

har et typisk turistnavn og ble døpt så av en ung lege i 1875. Det var dette fjellet Vinje kalte «den knottete Runden».

En landmåler-løytnant før 1850 var første bestiger, men også fjellrev har vært sett på Slottets topp.

Høyeste fjellet i Hedmark er faktisk Rondeslottet (2178 m.o.h.) Fylkesgrensen går på Vinjeronden.

Norges lengste utsikt

Fra Rondeslottet og Storronn kan man se Høgevarde (1459 m.o.h.) på Norefjell. Luftlinjen er 185 km, og er av de lengste avstander man kan se mellom to faste punkt i Norge.

På Skogbruksmuseet

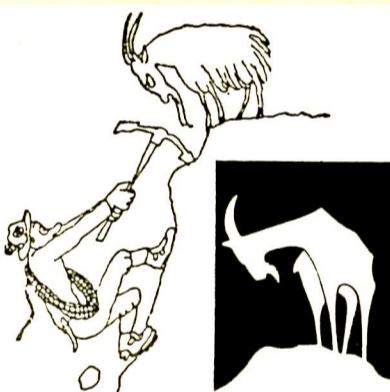
i Elverum står det en melrakkfelle (fjellrev) etter storjegeren Imbert Havn. Oppå steinhella som er en del av revefella, har det senere stått ei røyskattfelle. Fella er funnet og båret fram av Norman Heitkötter.

Plante-oaser i Rondane

Ved Rondvassbu og sør for Musvoldseter er det tildels en mørk, kalkholdig sparagmitt som gir bedre og mer næringsrik jord. Det samme gjelder i Løyftet og Slettøyftet.

I Slettøyftet er det funnet 65 arter høyere enn 1500 meter. Stripa fortsetter så til Kjondals-hansen, som er det kalkrikeste området i Rondane med store matter av reinmose.

Høvringen — en av Norges største setergrender — har en rik og interessant flora.



Norges første fjellskole

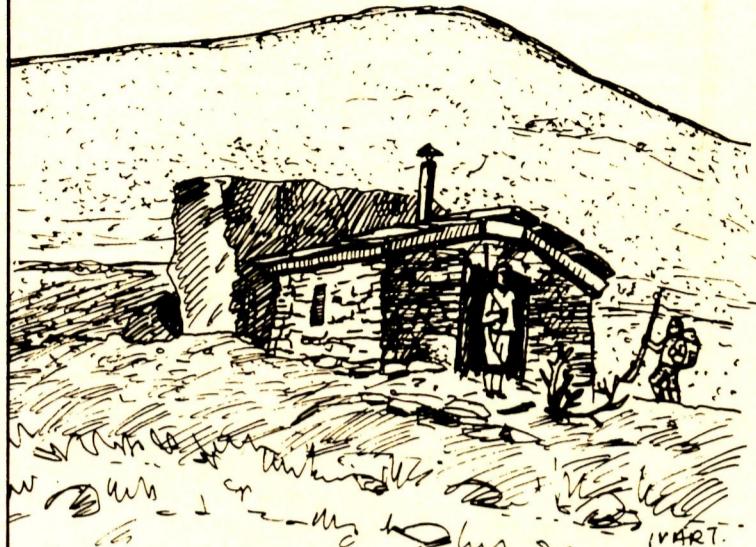
Den Norske Fjellsolen ble startet på Høvringen i 1956 av Terje Vigerust. Skolen har som formål å gi barn og ungdom opplæring i fjellets glede og fjellrett. Tusenvis av elever fra hele landet har gjennom årene hatt ukesopphold på skolen og lært Høvringen og Rondane å kjenne.

Sommerstid brukes skolen til ferieopp hold for mennesker som ønsker en litt annerledes ferie. En trivelig uke med gode ledere, hvor man kan ha med familien og lære med glede. Kurs som tilbys er: Fjellkurs - Tegning og maling - Survival - Foto - Forming med naturmateriale - Sleksgransking.

Verdens største smie

I Smiubelgene har man i navnsettinga tatt navn fra bygdesmia og smedyrket. Man har blåsebelgen i Bråkdalsbelgen og Ljosåbelgen. Ved siden av dem står Steet (ambolten) med Hoggbeitet sitt (den skarpe egggen på ambolten). Arbeidsfolket er Storsmeden og Veslesmeden. Håndredskapet er Svarthammaren og Smedhammaren, og arbeidsstykket er Sagtinn. Omgivelsene ellers er Smedbotn, Smiukinn og den velformede Smiukkampen (Sukkertoppen). Jutulhogget og Satansrivillen like ved kan kanskje også være kjempesmedenes arbeid.

Lord Garvaghs steinbuer



Ljosåbua, en av Lord Garvaghs jakthytter, ligger på 1348 meters høyde på ruta mellom Peer Gynt-hytta og Rondvassbu

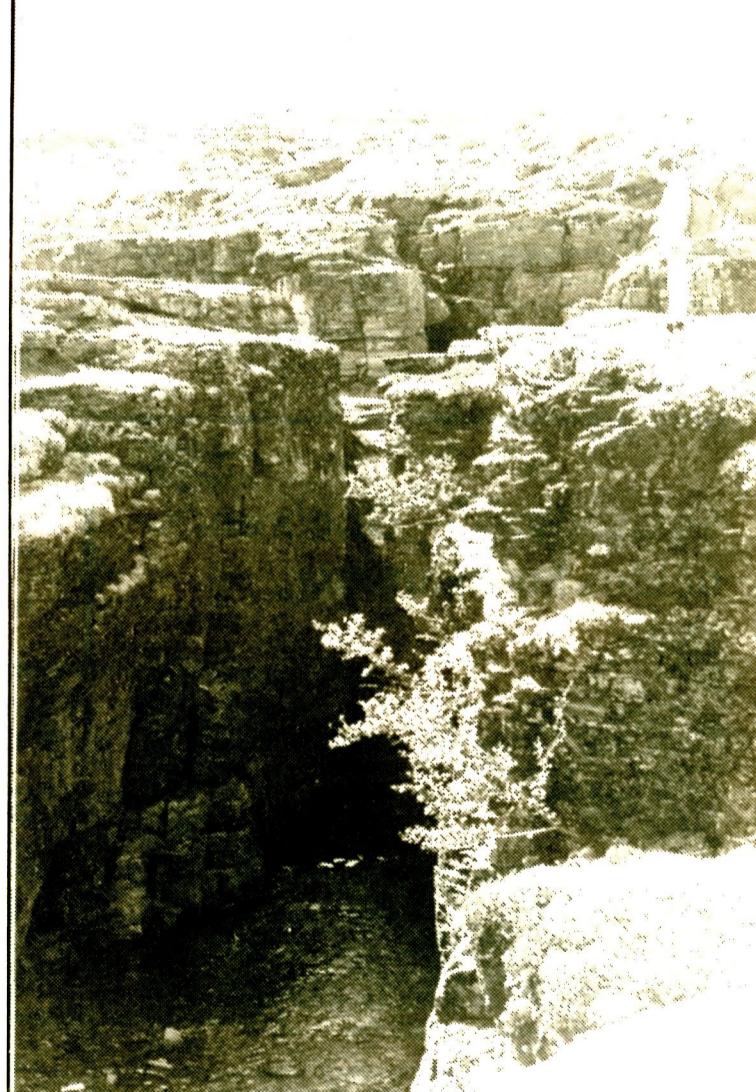
Den engelske lorden ble så grep av den mektige naturen i Rondane at han årlig kom tilbake i 1860-ara. Garvagh har satt sine varige spor i Rondane ved å bygge ikke mindre enn tre jaktbuer i stein. Tor Oygarden bygde dem, og fikk 10 riksdaler for hver. Garvagh-bua på Gråho (1620 m.o.h.), Ljosåbua (1347 m.o.h.) og Hogloftbua (1200 m.o.h.)

I disse primitive steinbuerne tilbrakte den engelske adelsmannen sine somre på jakt etter rein i

selskap med sine lokale jegere. Det var ikke så nøyde med maten, bare de holdt tevannet varmt. Over hundre år er gått siden denne merkelige engelskmannen ferdest i Rondane. Tidene har endret seg, men hans tre steinbuer vil stå som et minne om en av de aller første utenlandske turistene som kom og forelsket seg i fjella våre.

Buene står åpne og kan fritt benyttes. Venligst rydd opp etter deg.

Villmannsdalen



Fra øverst i istidsjuvet Villmannsdalen. Lignende juv finnes ved Rondvassbu — Jutulhogget, ved Peer Gynt-hytta — Imbertglupen og i Ula mellom Sprangset og Mysuser. Juvet er frodigere og villere lenger fram.

samtidig idyllisk at en ikke vil tro det før en har sett den.» Ihvertfall vil mange påstå at maken fins ikke i Norges land. Stille små loner i de frodigste omgivelser, til og med rogn og bringebærbusker kan en finne. Gjelet er som hugget ned av ei veldig øks.

Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane

Åsmund Olavson Vinje



«Vinjefurua» slik Kittelsen så henne.

Vinje og skjønnheten

Fra «Ferdaminne»
«Bonden finner fagert det, som endefram er det! men gagnlegg maa det ogso vera! det maa liksom vera Mat i det atta, for ellers er det stygt i hans Auge. Og derfor er det greidt, at Runden er stygg, for der vekser knapt eit grønt Straa.»

«Folk i Atnedalen totte ogso, at det var rart av meg, som var så «trivleg», at eg kunde hava Hug til at sjaa slik styggedom som Rundane.»

«Maalarar og andre Folk, som farer etter at sjaa Vænleiken i Landskapet, kunne derfor vera visse paa at finna nokot stort og fagert for seg, naar Folket derikring segja, at det er stygt.»

Vinje og fattigdomen i Sel

Fra «Ferdaminne Sumaren 1860»
«Det er synd um Gudbrandsdalen, at der skal vera somange Tiggjarar. Fram i Sell løp dei halvnakne svarte Ungarne etter Kjerra og rekte ut Hænderne sine og bad. Dette er til at føda upp ein Herkemuge, det munar inkje, endaa her ferer mange gode Folk igjenom her, og det er Mange, som kaste ein Skilling til dette Afaatet.»

Vinje om Gudbrandsdølene

«Det er vist det fagraste Folkeferd i heile landet, og um den betre Gudbrandsdalske Gjenta kan verda sagt, som Michelet segjer um den franke Kvinnen, at ho er ei fødd dronning.»

Vinje om skottetoget

Fra «Ferdaminne»
«Det var klene Stridsmenn her

Asbjørnsen, Ibsen og Peer Gynt-hytta

1842 ble et merkeår både i fjellturismens og folkeminneforskingens Norgeshistorie. Denne sommeren for mer enn 140 år siden dro P. Chr. Asbjørnsen ut på sin første langferd til Nord-Gudbrandsdalen og Rondane.

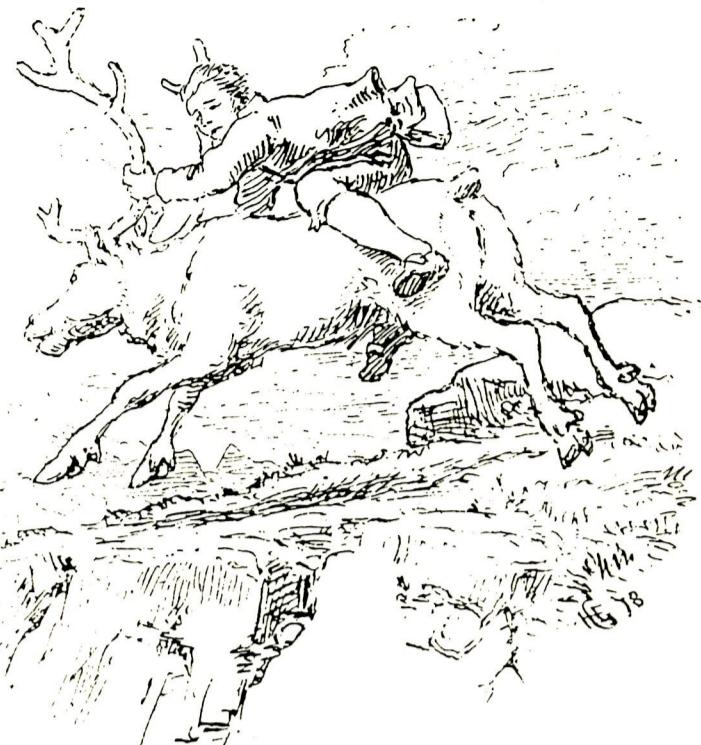
I steinbua Uløyhytta, også kalt gamle Peer Gynt-hytta, overnattet jaktfølget. Det var så trangt at sjettemann i følget, Per Fugleskjelle, måtte ha opp døra for å strekke ut beina. Dette oppholdet ga bakgrunnen for eventyret om Peer Gynt som møtte Boygen ved Hørringen. I «Reendsdyrjagt ved Ronderne» er fortelleren Per Fugleskjelle, men i virkeligheten ble Asbjørnsen fortalt eventyret av den 15-årige Engebret Hougen. Denne Engebreten er identisk med den senere kjente forfatteren av «Sjaa soli på Anaripigg». Ibsens Peer Gynt, 20 år senere, bygger på Asbjørnsens «Reendsdyrjagt ved Ronderne», og de historiene som i Uløyhytta «ble fortalt» om storskryteren Per.

Fra Ibsens «Peer Gynt»:
Melleom Ronderne:
— Slot over Slot sig bygger!
Hej, for en skinnende Port!
Stå! Vil du stå! Den rygger
længer og længer bort!

Videre:
Jeg har et Slot
det ligger i Ronden
det er muret godt —
Storjegeren Peer får ikke skutt en eneste reinsbukk gjennom hele dramaet, men han ga Rondane status og brakte dem inn i verdenslitteraturen.

Rondaneveteranen Ottar Havn startet i påsken 1925 sammen med søsknene småsalg til turister i Asbjørnsens gamle Peer Gynt-hytte, strategisk mellom Hørringen og Mysuseter. I 1932 ble den nye Peer Gynt-hytta bygget like ved, og den er fremdeles i drift.

Sesongene er blitt kortere, men du kan få servering der i påsken.



Slik skjøt har fell wilder noga menneske havi



Uløyhytta hvor P. Chr. Asbjørnsens Reendsdyrjagt i Ronderne har sine kulisser. Hytta blir med rette kalt gamle Peer Gynt-hytta, da dette ble kilden til Ibsens storverk Peer Gynt.



Reinsgrav ved «Bruresløret» framfor Spranget. Dette er den siste av 43 gropene som strekker seg langs østsiden av Ula fra Spranget.

Skranglehaugan, Dørålen

«Det er hull i hull og ligner en slagmark der kjempemessige granater har eksplodert». Dette området mellom Dørålseter og Rondvatnet har meget interessante geologiske formasjoner med praktfulle terasser, dødisterren og iselv-deltaer. Elvene langs brekanten gikk langs Illmannhøea. Man kan der se lange, fine hellende spyle-rønner i retning Rondvassbu. Videre gikk dreneringen gjennom Rondvatnspasset og ut i Dørålen, hvor enorme grusmengder og dødisblokker ble liggende igjen. Med litt geologikkunnskap blir fjellet enda mer interessant. (Se DNT's årskrav 1984).

Rondvatnet (1167 m.o.h.)
er 4 km. langt uten strender, en må nesten 500 meter opp gjennom Rondhansen for å finne passasje.

Illmannsdalen

Illmann betyr vondt menneske. Sagn forteller at en morder har holdt til i Illmannsdalen. Atnadalen har likeledes vært et tilholdssted for fredløse og rømte soldater.

beitestier er de samme i dag som for hundre og for flere tusen år siden. Vel vitende om disse vanene bygget veidefolk hundrevis av reinsgraver over hele Rondane. I dag vises de som hull i terrenget eller lave gjelder, ofte like ved turistråket. Rondvassbu og Smuksjøseter har anlegg like i nærheten.

De eldste reinsgravene er tidfestet til år null, de nyeste er

brukt helt innpå 17-1800-tallet. Først i 1899 ble de forbudt.

Reinen har det vært drevet vilt stell med lenge. Ved århundreskiftet var den fredet noen år, og likeledes fra 1928. I dag skytes det årlig 500 rein i det langstrakte Rondaneområdet. Reinen har kanskje vært i Rondane i 40-50.000 år, og vi ønsker å bevare den. Forstyr ikke reinen.

Flora og fauna

i Rondanefeltet er det observert ca. 124 fuglearter og 28 pattedyrarter, derav 20 bofaste, 240 arter av høyere planter, 160 mosearter og 160 arter av høyere lav. Rondane er mer enn kvitkrull og røyskatt.

Navnet Smiubelgen

blir bruk om toppene og botnene fra Rondvatnet og vestover. Just Thoners forklaring på navnets opprinnelse er «at der ofte i de lange, trange botner blåser en sterkt vind i en retning, hvilket spiller en stor rolle, når jægeren

skal «stille på rein». Det gjelder da som bekjent at gaa mod vinden.»

En av landets betydeligste
botndaler dannes av Verkilsdalsbotn sammen med Verkildalen nordenfor.

På de gamle «Rørsveiene»

gjennom Rondane fraktet folk korn fram og kopper tilbake, helt fra Rørsverket kom igang i 1640-åra. An-Magritts kjærste i Falkbergets roman dro forøvrig også over fjellet på vei til Selsverket Kopperverk.

Da Rørsferdene tok slutt i midten av forrige århundret, var det mange som tok turen over for å få seg arbeid som tømrer eller gårdsarbeider i Østerdalene om sommeren. Et par av disse ble Vinje godvenner med, og omtaler dem i «Ferdaminne».

Det søre råket gikk fra Mysuseter om Bjørnholla og videre til Østerdal. Den mest kjente Rørsvegen er den langs Frya og Furusjøen opp langs Glitra. Der minner navnet Rørsdokka om den gamle - ferdelsåren. Videre til Rondvatnet og så ned til Dørålen og Folldal. I den gamle steinbua ved Rondvatnet hvilte de og lastet varene over i båter. Hestene ble leid over Rondhansen og så spent for igjen i den andre enden av vatnet.

Ønsketurer

Rondane rundt, 247 km

Ottakring - Dombås - E 6 - (evt. Dovre - og over Grimsdalen) - Hjerkinn - RV 29 - Folldal - Holen - RV 27 - Enden - RV 220 - Venabygd - Ringebu - E 6 - Ottakring.

Jotunheimen - Bygdin - Gjende, 181 km.

E 6 sør - Vinstra - Skåbu - Slangen - Jotunheimveien (bom) - Bygdin - Valdresflya - Gjendsheim - Randsverk - Heidal - Sjoa - Ottakring. Eller retur om Vågåmo.

Dovrefjellet rundt, 199 km.

Ottakring - E 6 nord - Dovre - Grimsdalen (bomveg) - Folldal - Hjerkinn - Dovrefjellet - Dombås - Ottakring.

Slådalsvegen - 127 km.

Ottakring - E 6 nord - Dombås - Lesja - Slådalen - Vågå - Ottakring. Utsikt mot Dovrefjell, Jotunheimen og Rondane.

Heidal og Vågå - 103 km.

Ottakring - E 6 syd - Sjoa (10 km) - Heidal - Randsverk - Vågå - Ottakring. Vakkert natur og Norges største konsentrasjon av fredede hus.

Norges gyldne triangel - 395 km.

Ottakring - E 6 nord - Dombås - Romsdalen - Åndalsnes - Trollstigen - Ørnejellsvegen - Geiranger - Grotli - Lom - Vågå - Ottakring. Fjord og fjell. Norges beste natur på en dagstur. Alternativet, sett igjen campingvogna og ta en overnatting underveis.

Ønsketurer i Sel

Med Ottakring som utgangspunkt

Høvringen — fagre seterstul (50 km)

Ottakring - E 6 nord - Rosten (18 km) - 7 km. opp til Høvringen. En av landets største og vakreste setervanger. 10 hoteller og fjellstuer med servering, 700 gjestesenger.

Forretning. Veg videre til Smuksjøseter på nasjonal-

parkens grense og Putten (5 km). Fine turmuligheter i Rondane.

Rundtur om Mysuseter (26 km).

Ottakring - E 6 nord - Selsverket 4 km - Ulafossen - Gamle Mysusetervegen forbi Uladammen (bomveg) - gjennom den frodige Uladalen forbi Kvitskriuprestein til Mysuseter. Servering på Mysuseter Fjellstue og Rondane Høyfjellshotell. Turisthandel. Fortsett til Furusjøen eller Sprangset/Nasjonalparkgrensen (bomveg). Fottur til Rondvassbu eller Peer Gynt-hytta. Nye Rondanevegen ned til Ottakring, storslått utsikt.

«Reiret» - Kampeseter - Peer Gynt-hytta

Ottakring - E 6 nord - Selsverket (4 km) - Kampesetervegen (bomveg) - «Reiret» - Rundhaugene, interessante geologiske formasjoner - veg til nasjonalpark-grensa - lett tur til Peer Gynt-hytta.

Raphamn-fjellet (18 km)

Ottakring - E 6 syd - Rondanevegen (400 m) - Raphamn (9 km). Servering på Raphamn Høyfjellshotell. Raphamnfjellet omtales beskrivende som «Lille Jotunheimen». Små vann, knauser og fin utsikt mot Rondane.

Kringsetrene - Blomseterdalen.

Ottakring - E 6 syd - Solhjem (2 km) - Kringsetrene - Blomseterdalen (10 km). Fredede kjempefuruer, rolig og idyllisk område.

Pillarguritoppen - Thokampen.

Se kartet - både bilveg og tursti. Fantastisk utsikt fra Pillarguritoppen, gjestebok innstukket i sokkelen. Thokampen bygdaborg og Marcellohytta like ved. Vær forsiktig ved skiferbruddene.

Trolla på Heidalsskogen (59 km).

Ottakring - E 6 syd - Sjoa (10 km) - Heidal - Bjølstadmo - Heidalsskogen - Lalm. Gjenopplev P. Chr. Asbjørnsens eventyr. Følg sporene til «Småguttene som traff trollen på Heidalsskogen» og opplev Heidals eventyrbetyggelse.

«Baksidevegene».

Vær oppmerksom på alle de fredelige og stemningsfulle baksidevegene i bygda, enten du sykler eller biler. Gi E 6 og riksvegen en pause.

Med Heidal som utgangspunkt

Setertur i Heidalsfjellet.

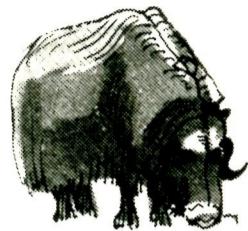
Kombinert med baksidevegen eller Riksveg 257 kan idyllisk rundtur kjøres om Kvernbrusetrene eller Stålsetrene i Heidalsfjellet.

Mugsetrene - Heidalsmuen utsiktspunkt.

Ta av Riksveg 257 på Rindseter til Nybru (5 km). Til venstre inn i bureisningsdalen Murudalen og videre til Mugsetrene. 2 timer gange til toppen av Heidalsmuen (1742 m.o.h.) En fantastisk utsikt over storsteparten av det sydlige Norge.

Murulonene urskogsreservat, Holssetrene.

Lett tur fra Kaggerud seter til dette uberørte reservatet. Ta med kart. Holssetrene kan også gjerne besøkes, da de representerer det opprinnelige setermiljøet i Heidal.

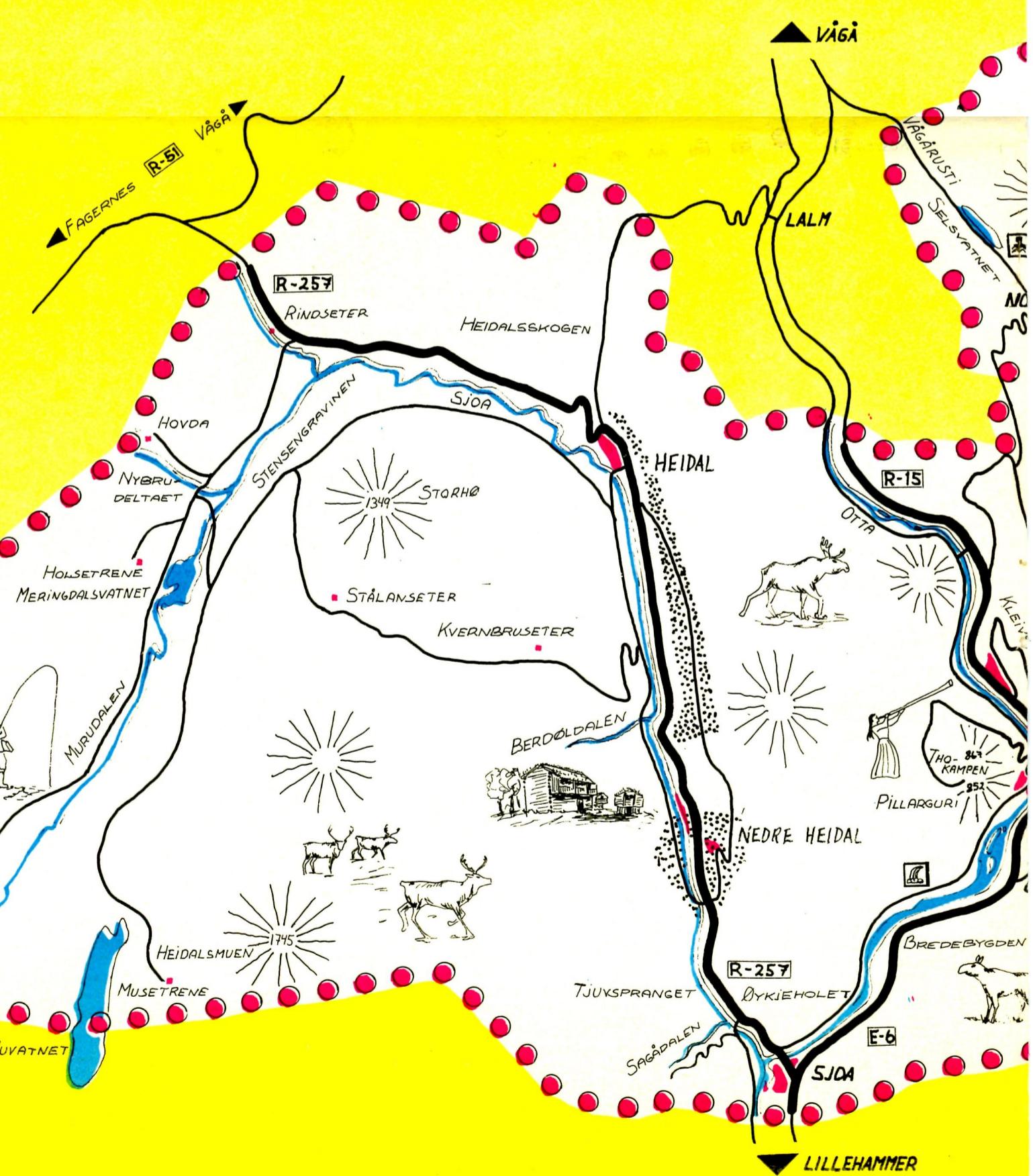
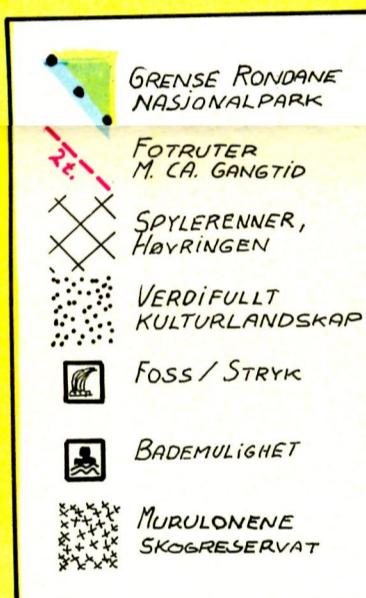


RONDANE RUNDT, 247 KM.:

Ringebu - 220 - Venabygd - Enden - 27 - Holen - 1) - Folldal - 29 - Hjerkinn - E-6 - Dombås - Ottakring - Vinstra - Ringebu.
Alt. 1): Grimsdalen (bom) - Dovre - E-6 - Ottakring, 217 km.

En opplevelsesrik tur i noen av våre vakreste fjell- og dalstrøk med mange gamle gårder - og så Rondane tett på!

Grimsdalen er en av Norges lengste seterdaler med flott utsyn mot Rondane.



Ideal tours

Otta — E 6 — Rondane Road Mysuseter 8 miles — Furusjøen 10 miles. Mountain farms, shop. Refreshments served at Rondane Mountain Hotel, Mysuseter Mountain Lodge. Walks in the Rondane national park to Rondvassbu or the Peer Gynt Hut. Two hours each way. Refreshments served.

Otta — E 6 — Rosten (11 miles) — Hørringen (15 miles). Beautiful cluster of mountain farms. 10 tourist establishments of various sizes. Shop. Excellent and varied facilities for mountain walks. Motor road continues to Smuksjøseter and Putten, 3 miles. Refreshments served at the various lodges and chalets.

Otta — E 6 — the Rondane road to Raphamnstjell (5 miles), 3 150 ft. above sea-level. Walks in picturesque mountain country.

Otta — the Pillarguri Peak. Walk to the top, 2 hours, and one hour return; superb views. Alternative approach is to drive round the back and walk to the top (15 mins.). 2 200 ft. above sea-level. It was from this prominent hill-top that Pillarguri, a local girl, gave warning on 26th August, 1612, of the approach of an invading Scottish force.

Otta — E 6 — Sjoa, Highway 257 — Heidal — Randsverk. Highway 51 Lake Lemonsjø — Randen. Highway 15 — Vågåmo — Otta (65 miles). Refreshments obtainable at several points en route.

Idealreisen

Otta — E 6 — Rondanestrasse — Mysuseter 13 km — Furu-See 16 km, Sennhütten-Gruppe, Geschäft. Erfrischungen in Rondane Höyfjellshotell, Mysuseter Fjellstue. Fusswanderungen in Rondane Nationalpark nach Rondvassbu oder zur Peer Gynt-Hütte. Beide Wanderungen 2 Stunden hin und 2 Stunden zurück. Erfrischungen.

Otta — E 6 — Rosten (18 km) — Hørringen (25 km). Schöne Senn-hütten-Gruppe. 10 grössere und kleinere Touristen-Unterkünfte. Geschäft. Viele schöne Möglichkeiten zu Fusswanderungen. Autostrasse weiter nach Smuksjøseter und Putten. 5 km. Erfrischungen in den Hotels und anderen Unterkünften.

Otta — E 6 — Rondanestrasse nach Raphamns-Gebirge (8 km) 950 M.ü.M. Fusswanderungen in einer idyllischen Gebirgsgegend.

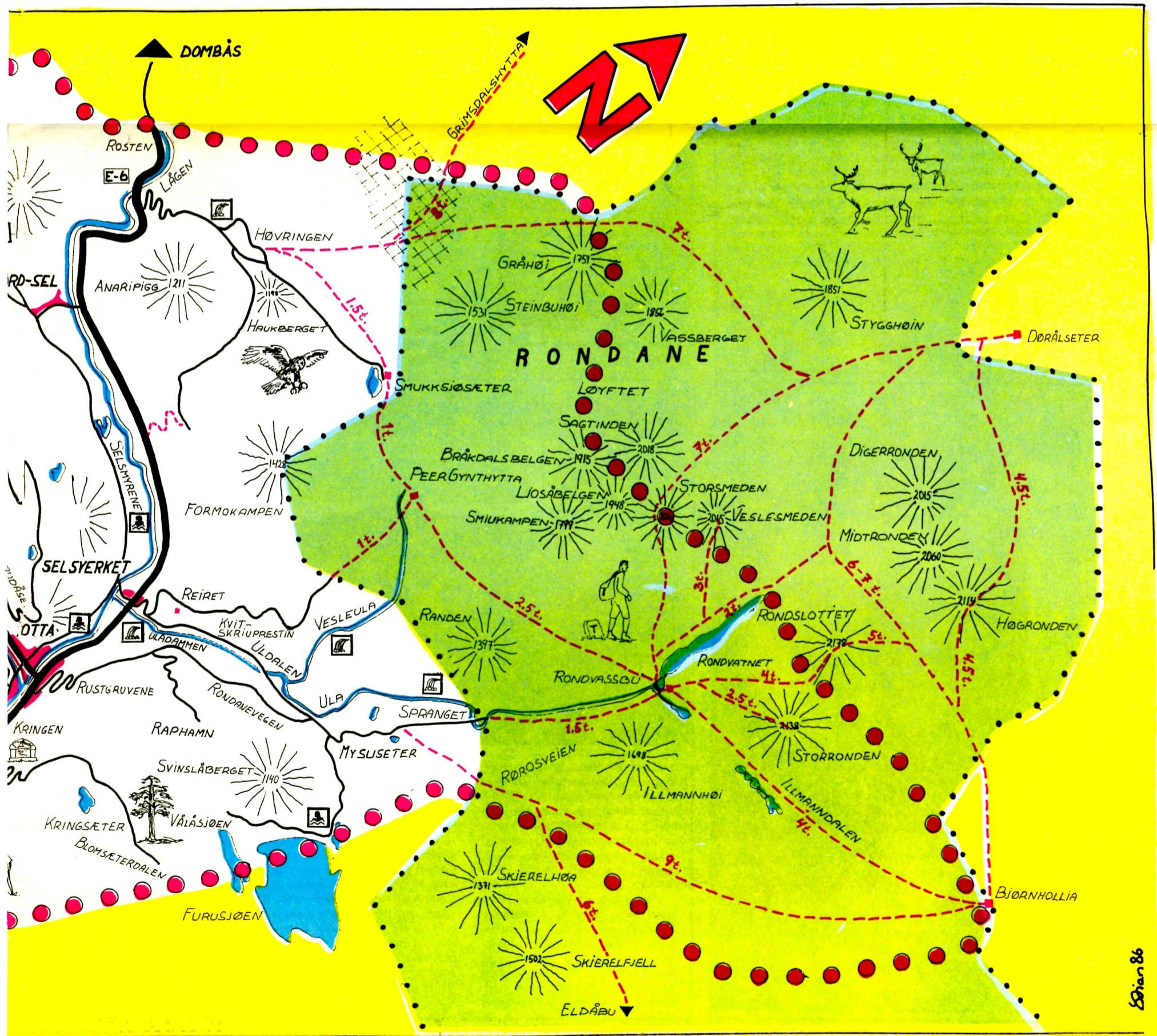
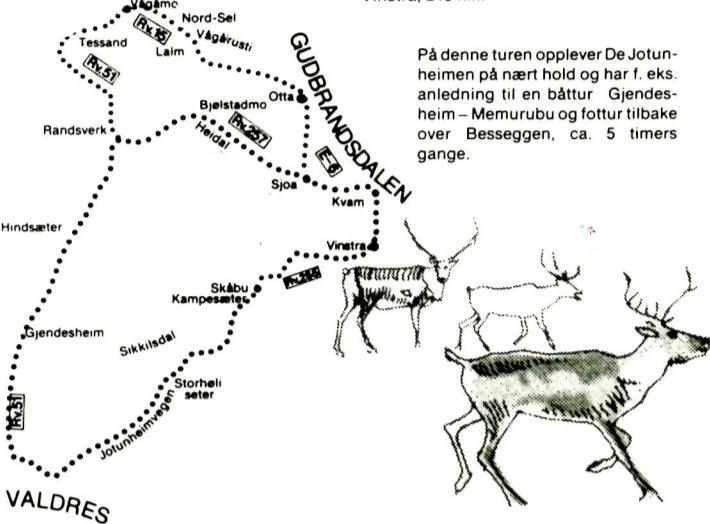
Otta — Pillarguri-Spitze. Fusswanderung 2 Stunden hinauf und 1 Stunde hinunter, schöne Aussicht. Im übrigen kann die Autostrasse ins Gebirge hinter der Spitze benutzt werden und danach 15 Minuten zu Fuss. 847 M.ü.M. Von hier aus hat Pillarguri am 26. August 1612 die Bauern über die Ankunft der Schotten gewarnt.

Otta — E 6 — Sjoa, Reichsstrasse 257 — Heidal — Randsverk Reichsstrasse 15 — Vaagaamo — Otta (103 km). Auf dieser Strecke kann man an mehreren Orten einkehren und sich erfrischen.

JOTUNHEIMVEIEN — BYGDIN — GJENDE, 181 KM.:

Vinstra — 255 — Skåbu — Slangen — Jotunheimveien (bom) — Bygdin — Valdresflya — 51 — Gjendesheim — Randsverk — alt. 1) — 257 — Heidal — Sjoa — E-6 — Vinstra.

Alt. 1): 51 — Randen — Vågå — Otta — E-6 — Vinstra, 218 km.



Den siste Peer Gynt

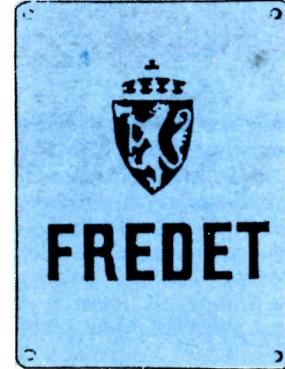


Reinsjegeren, motstandsmannen og turistverten Ottar Havn har sitt levebrød av fjellet siden han begynte som jeger i 7 års alderen. Påskens 1925 startet han opp med uteservering ved den gamle Peer Gynt hytta med omsetning på 75 kr. I 1932 ble den nye Peer Gynt hytta bygd.

Som forsyningsleder under krigen har ikke Ottar tattet på hvor mange rein han skjot ulovlig for å skaffe mat til folk i dekning. Alt kjøttet kunne i hvert fall ha fylt hele huset hans sier han. En natt han skjot 7 rein i Ljosabotn gikk to tyskere som skulle på Smiu-

belgen og se på soloppgangen seg uforvarende på kjøtthaugen. Ottar gikk i dekning beredt på det verste, men tyskerne skjønte ikke hva som foregikk og fortsatte turen. Ottars jakttaktikk under krigen var at det bare skulle smelle en gang. Når han ventet til reinen sto på geledd og skjot gjennom halsen, kunne han få både to og tre dyr til å falle om gangen på et eneste skudd.

Ottar og «vesla hans» ho Anna var i alle år av de mest kjente og populære vertskap i fjellheimen vår.



Falkefangst

ble også drevet i Rondane for å skaffe jaktfalker til europeiske adelsmenn. Navn som Falkefengjarn, Falkekølv o.l. minner om dette.

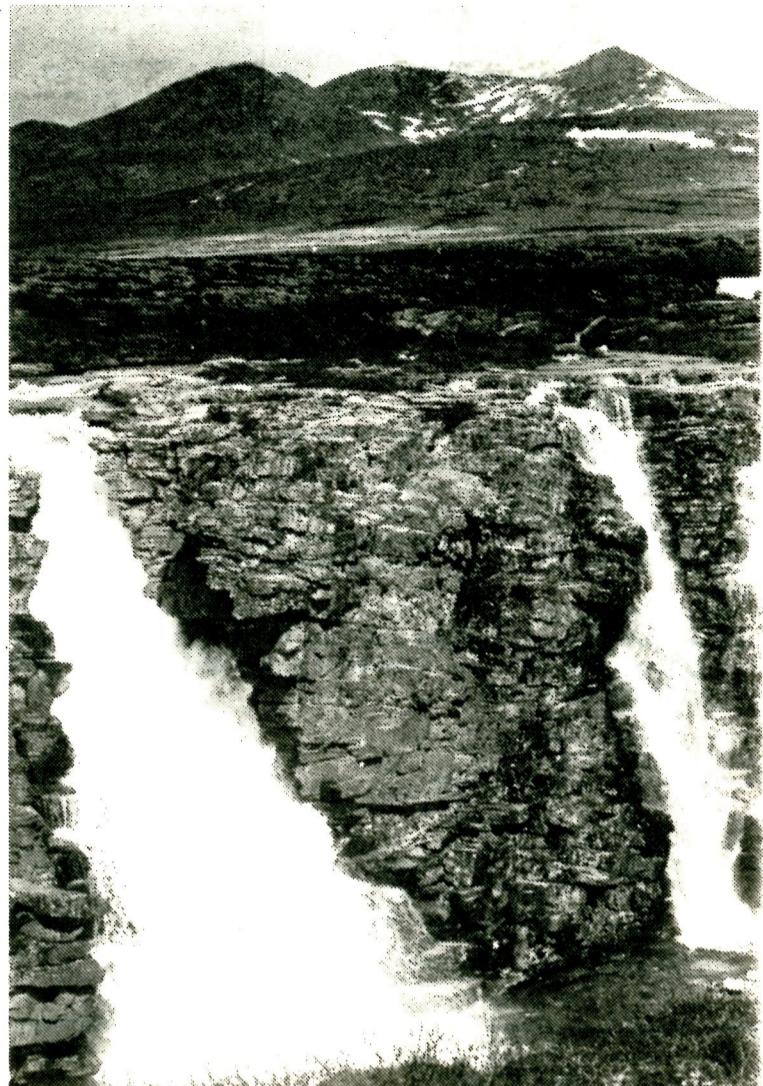
Ola Blekstad

ble borte i Rondane før jul for 150 år siden. I ville fjellet ved Bjørnholla hadde han slått seg ned med kjerring, seks unger og litt buskap. Han var på vei hjem fra Selsverket med mat og betaling for smedarbeid da han sist ble sett. Om våren fant man skikkelen, men ikke Ola. Noen mente han var blitt røvet, andre at han hadde reist til St. Petersburg, men mest trolig hadde han omkommet i snøstormen. Minnet om Ola og de som ble sittende igjen, har levd i ettertida.



Ljosåbelgen ser dramatisk ut fra baksida.

Bruresløret



«Bruresløret» er det uoffisielle navnet på den 20 meter høye, vakre fossen mellom Sprangset og Mysuseter. Fra siden styrter Ula seg ned i det største istidsjuvet i Rondane.

«Ved Rondane»

Griegs vakre tonesetting til Vinjes dikt kan til bygdefolks glede igjen høres i Sel kirke, etter at den noen år ble nektet spilt ved gravferder. Et overgrep etter mange mening, og få saker har vakt så mye harme og diskusjon i bygda. Vinje og Grieg blir verdsatt av bygdefolket.



Berrfott vassing av iskald, sleip bekk i Musvoldalen.
(Foto: M. Dokk.)

Ula-fossen

Ulafossen på Selsverket er et godt fotomotiv med lange tradisjoner.

Ulafossen dro fra 1624 til 1789 vasshjulet til blåsebelgen på Selsverket Kopperverk. Siden har fossen vært kraftkilde for mølle, klebersag og bygdekraftverk. Den gamle, fine steinbru ved fossen ble sprengt under engelskmennenes tilbaketrekkning i 1940.



Rundhaugene — istidens slagghauger



«Hvor er gruvene?» spor mange seg i forundering når de passerer Rundhaugene i skoggrensa på veien til Kampesetrene. Avkjøsel fra E6 på Selsverket 3 km nord for Otta. Likheten med Roros eller de lokale Rustgruvene sine slagghauger er slående, men dette er istiden sitt verk.

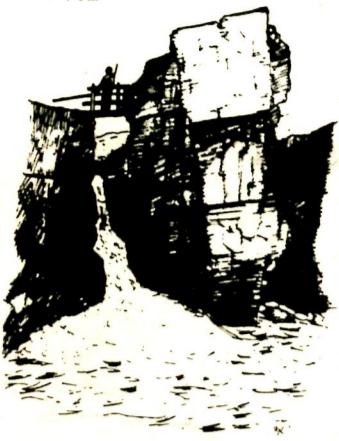
Forestill deg tusenvis av år tilbake ved istidens avslutning. Rondane stikker opp av ismassene, Gudbrandsdalen ligger fremdeles isdekket helt opp til Rundhaugene. Breen smelter kanskje med 10 meter i året, voldsomme vannmasser og krefter er

i sving — steinmasser skyller med. Her ved Rundhaugene har en kraftig breen roet seg ned, mistet hastigheten og evnen til steintransport. En elv som enten kom fra sor langs brekanten eller gjennom skaret lenger oppe. Steinmassene ble lagt igjen mot kanten av dalbreen. Kanskje ble steinmassene igjenlagt som i siloer mot den hakkete iskanten som senere smeltet vekk. Kanskje ble det her dannet en terrasse mot iskanten hvor deler av massene senere har blitt vasket vekk. Det er opp til deg å forestille deg hva som her har skjedd. (Terras-

ser og spylevannsrenner kan du ellers studere på Hørringen — innover mot Putten og Smuksjøseter).

Lenger innover mot Kampesetrene kan du på insiden av veien legge merke til en rekke steinstabber med store heller imellom. Dette er restene av et ufullført vanningsanlegg som nok skulle gå fra inne i fjellet til gården i Verkensbakkene. Møtte man her motbakke og måtte gi opp? Anleggets forhistorie er ukjent. La anlegget i fred — dette er et kulturminne og ikke et sted for å hente seg dørheller.

Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane Rondane



Imbertglupen

Ilike ved Peer Gynt-hytta har fått navnet sitt etter jegeren Imbert Nedre-Havn. Vesleula går her i det trange istidsjuvet så stor i vårflommen at bru ikke ligger trygt for «isforrene». Imbert hadde betalt av Turistforeningen for å ta inn bru om høsten og legge den ut igjen om våren. Da det var tryggest å oppbevare bru på nordsida, måtte Imbert hoppe over juvet hver høst og vår. Lengden er ikke uoverkommelig, men på grunn av omgivelsene ville vi ikke anbefale den sprekste å gjøre Imbertspranget.

Juvet er ikke dannet av Vesleula, men av et mektig vannløp under isen i siste istid.



Rondanes høyeste foss

Vesleulfossen er ukjent for de fleste, selv om den bare ligger noen kilometer fra hyttebyen Mysuseter. Fossen er et imponerende skue til alle årstider, både fra oppå på platået og nede i stormregnet ved fossens bunn. Følg Peer Gynt-løypa fra Mysuseter til den innerste hytta. Ta så til venstre utover på platået, i kke gå langs bekken da det er vanskelig framkommelig. Har du først vært der en tur, kommer du sikkert tilbake.

Rondanes største bre

er blåbreen i stupet mellom Ljosåbelgen og Bråkdalsbelgen mot Verkildalsbotn

Tur-orientering

I Raphamn-området har Otto idrettslag satt ut tur-orienteringsposter på et orienteringskart i målestokk 1:15.000. Kart med innlegnede poster selges på hotellene, i sportsforretningene, på turistkontoret og i bokhandelen på Otto.

Tur-orientering vil si å finne fram til merkede poster i terrenget ved hjelp av kart og kompass. Du går når du vil og i ditt eget tempo.

Bjøynollie

Det opprinnelige navnet på setra i Bjørnholla er Bjøynollie med tykk l. Ol er gammelt for ur. Bjørnen har altså hatt tilhold i ura, ikke i et hol. Bjørnholla ligger i munningen av Illmannsdalen, og dalen har i uminnelige tider blitt brukt til beite. Sigrid Undset lot Lavrans i «Kristin Lavransdatter» bruke Illmannsdalen som hestehavn. (Kilde: DNT)



I Uldalen har en satt opp treskilt for å vare på de gamle navnene langs setervegen. Gurihammaren på bildet har fått navnet sitt etter Guri, som her en gang falt utfør berghammeren.

Vassberget

(1856 m.o.h.) har et av Rondanes høyeste og bratteste stup — 600 meter — og utsynet fra toppen er blitt karakterisert som kanskje det mektigste i hele området. Vassberget er også et frodig og særpreget område hvor vegetasjonen rekker særlig høyt opp.

Første bestiger

av Storsmeden (i 1901) og Sagtind (i 1905) er sannsynligvis Just Thoner. Arne Randers Heen har vinterbesteget Storsmeden. I varden på toppen av Storsmeden ligger visstnok en eske med navn på folk som har vært der.

30 gravhauger

Norges største koncentrasjon av gravhauger er funnet ved Vulutjønn i sørøstre delen av Rondane Nasjonalpark. Området består av 150 dyregraver og 30 gravhauger fra merovingertiden (700 e. Kr.). En meget innholdsrik kvinriegrav ble også funnet. Dette sammen med antall graver tyder på at det ikke har vært enkeltjegere, men et jegersamfunn i tusen meters høyde over havet.

Gravhauger er også funnet andre steder i Rondane, som f. eks. ved Sprangen og innunder Randen.

Storelva Glåma

har sitt vestligste utspring i Løyfet sørvest for Gråhø.

Smuksjøen ved Høvringen

har ikke fått navnet sitt fordi den er en meget vakker innsjø, men fordi den ligger i smuget eller smoget mellom Solsidevassberget og Baksidevassberget.

Pil og bue

ble brukt på jakt i Rondane helt opp i 1700-tallet, og kanskje lengre. De eldste pilene som er funnet er anslått til 1000 år.

Fra Sagtind

(2018 m.o.h.) har det rast ut steinblokker på størrelse med fleretasjers hus. Disse ligger nede ned Verkildalsbotn.

Laveste punkt i Rondane

Nasjonalpark er Myldingtjern 886 m.o.h. — høyeste Rondeslottet 2178 m.o.h.

Rondvatnet

inneholdt tidligere ikke stort mer stoffer i oppløsning enn destillert vann. Vannet er så blått av farge at det har blitt sammenlignet med sjøvannet i den blå grotten på Capri.

Rondane og kunsten.

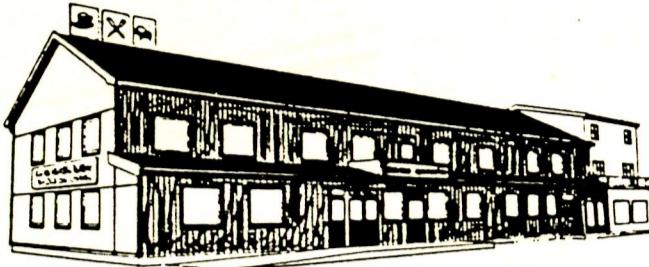


Høyfjellsmotiv, Hans Gudes alpine versjon av Rondane fra 1847. Henger på Baroniet i Rosendal.



Harald Sohlberg brukte 14 år på å få fullført dette maleriet av Rondane fra Atnasiden. Knapt noe fjellbilde i vårt århundre er mer kjent enn «Vinternatt i fjellene». Maleriet henger på Nasjonalgalleriet i Oslo.

GRAND GJESTEGÅRD 2670 OTTA



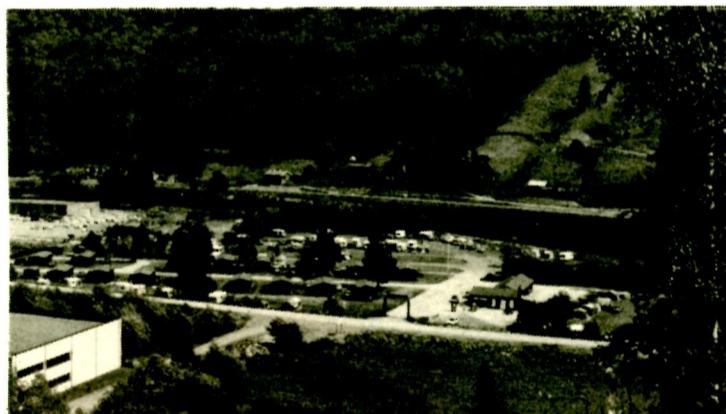
Telefon: 062-31 200
Postboks 17, 2671 Otta
Bankgirokonto: 6191.05.02378

**Rom med dusj/toalett
 TV på alle rom
 Kafeteria — møterom
 Selskapslokaler**

**Midt i Otta sentrum
 100 m fra buss/jernbanestasjon**

ØYA CAMP. & CARAVAN

SKANSEN - TLF (062)30 331



**Otta — the centre in Gudbrandsdalen —
 by the centre at Otta:**

- playground/lekeplass
- 44 huts/hytter
- 7 acres caravan/24 mål med el.
- 2 acres tentplace/11 mål teltplass
- Shop open 8.00 a.m. - 23.00 p.m./butikk
- big sanitary house/stort sanitæranlegg
- swimmingpool 700 yards away/svømmehall 650 m unna
- open all year/åpen hele året

Bygdemålsdikter

En av Norges første bygdemålsdiktere var Knut Soksen (1720 - 1803), oppvokst på Selsverket og senere skolemester (i 53 år) og klokker i Heidal.

Den folkekjæra «gjætarsongen åt Soksa» blir over 200 år senere fremdeles sunget.

Norges første ungdomslag

ble stiftet i Sel i 1868 av Ivar Blekastad. Laget «Mølju» var et sosialt samlende, frisynt ungdomslag åpent for både gutter og jenter. Mølju er også navnet på en lokal matrett. Blekastad mente at når andre hadde «klubb» (blodklubb) kunne de ha mølju.

Viste du at —

Otta-elva

blir regnet som en sideelv til Lågen selv om den har et nedbørfelt som er dobbelt så stort som Lågens ovenfor elvenes samløp. Otta-elva har sitt utspring fra Djupvatnet ved Dalsnibba i Geiranger!

Sels areal

er på 880 km² med fordelingen 1,7% vann, 3,4% jordbruksareal, 20,3% produktiv skog og 74,6% annet landareal (snaufjell, bebygdelse o.l.)

Navnet Sel

kommer av gammelnorsk Sil som betyr stillerenende vann i elv eller bekk. Dette passer da Lågen renner rolig gjennom sognet og tidligere dannet sjører og forgreninger. Navnet har trolig opprinnelig vært navnet på en storgård på Nord-Sel. Denne har blitt oppstykket til bl.a. Laurgard, Jørstad og Romundgard. Det sies at husene på alle gårdene var samlet og ble kalt Selsbygde. Senere ble de flyttet fra hverandre på grunn av brannfaren. Sel har gjennom tidene hatt mange stavemåter: Zell, Sell, Sill, Sil, Siil, Siils og Sild. Uttalen er Sell, med kort e.

Naturreservat for våtmark

Sentralt plassert på Østlandets indre trekkrute før Fokstumyra ligger det på Selsmyrene et våtmarksområde som er foreslått til naturreservat. Området på ca. 340 da. vurderes som svært verneverdig i landssammenheng. Området har både fugler og vassplanter som her har sin nordligste utbredelsesgrense på Østlandet.



Selsnepa (Cicuta virosa)

Selsnepa er en av våre aller farligste giftplanter. Artsnavnet virosa betyr da også giftig. Giftstoffet cicutoxin er en gulaktig saft med besk smak, en typisk krampegift. En liten bit av jordstengelen vil i løpet av få timer kunne gi dødelig utgang.

Selsnepa blir 0,5 - 1 m. høy og vokser i sumpige vann- og bekkekanter over hele Sør-Norge. Beste kjennetegn er den tykke, hule underjordiske stengelen med en rekke rom eller kammer. Selsnepa var tidligere en plage for beitedyr på Selsmyrene — nå er den nærmest utryddet.

Nærmere 1500 hytter

er bygd i Sel. Dette gjør Sel kommune til Nord-Gudbrandsdalens største hyttekommune med ca. 33% av regionens hytter.

I Sel og Bræe Anneks var i 1665 33 gårder Krongods, 7 gårder Kirkegods, 12 gårder tilhørte utenbygds rikfolk og bare 10 gårder var eid av bygdas bønder.

Rosten konglomerat

er lett synlig som boller i fjellet i skjæringa nord for oppkjørselen til Høvringen. Dette er et merkelig konglomerat som geologene ennå ikke har greid å aldersbestemme.

Tross ca. 340 mm. nedbør pr. år kan vi få opptil 50 mm på en regnskur. 340 mm årlig gjør Sel mere nedbørfattig enn Sahara. Hadde Nord-Gudbrandsdalen ligget på særligere breddegrader ville den vært en ørken.

Fordampningen

fra åpent vann i Nord-Gudbrandsdalen er større enn nedbørmengden, med andre ord nedbørsunderskudd.

Navnet på Otta-elva

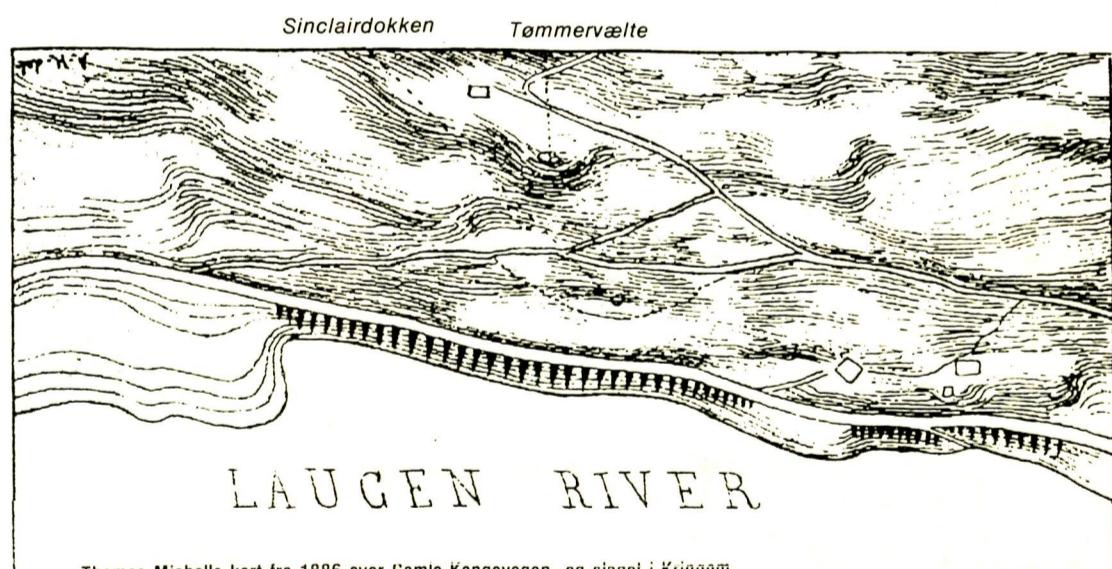
kommer fra gammelnorsk og betyr «den skremmende». Da jernbanestasjonen kom til Otta for 90 år siden, fikk den navn etter sideelva på samme måte som Sjoa og Vinstra. Tettstedet Otta har så igjen fått sitt navn etter jernbanestasjonen. Forøvrig er det en øy i Stillehavet og en i Nigeria som også heter Otta.

Gudbrandsdalens første folkehøyskole

ble startet i 1867 av Christopher Brun. Skolen på Romundgard i Sel var den andre folkehøyskolen i Norge, og ble værende der fram til 1871.

I 1917 kom Dovre Folkehøyskole til Sel, og var på Romundgard da den ble nedlagt i 1922.

Slaget i Kringom



Thomas Michells kart fra 1886 over Gamle Kongevegen og slaget i Kringom.

Kringenstøtta

Der Sinclair falt ble det først reist et trekors. I 1733, da kong Christian 6. skulle reise forbi, ble det laget en tavle som fortalte om hendelsen. Denne sto til en engelskmann kom forbi og skjøt den i stykker med pistolen sin. Den nåværende støtta ble reist i 1912, 300 år etter slaget.

Kaptein Georg Sinclair

har i ettertid blitt regnet som skottetogets leder. Sinclair ble skutt av Berdon Segalstad med ei kule støpt av en solvknapp. Dette var bøndenes angrepssignal. En gate på Otta er oppkalt etter Sinclair, men oberst Ramsay var togets fører.

Gårdene Skotte

i Sel og på Lesjaskog skal etter lokale sagn være ryddet av en av de overlevende skottene fra Slaget i Kringom i 1612. Det måtte i sa fall ha vært en speider, for gorden er allerede i 1594 benevnt som «Skodde».

Første Gudbrandsdalslaget

er Amerika het Kringen og ble dannet i Minneapolis i 1906. Slaget i Kringen var nok også i Amerika en god referanse for Gudbrandsdølernes mot og dyktighet.

Slaget i Kringom er ennå ikke glemt da Sons of Norway laget i Fargo, Nord-Dakota fremdeles heter «Kringen Lodge».

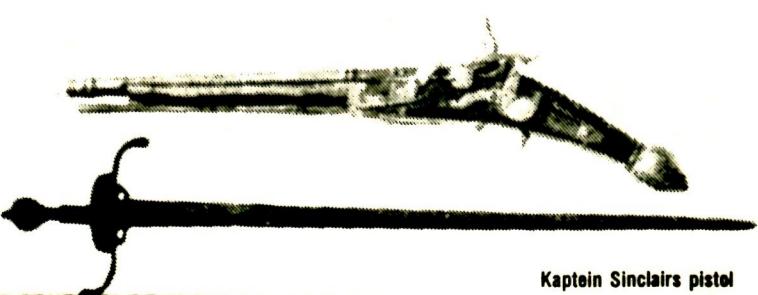
Gudbrandsdalslaget

Kringen i Amerika ga både den første og største gaven (kr. 1300) til reising av Kringenstøtta ved 300-årsjubileet for Skottetoget i 1912.

Våpen fra Slaget i Kringen

er oppbevart på Artillerimuseet og Nationalmuseet i København. En del gjenstander er på Maihaugen, og i hvertfall tidligere fantes det også mange minner på gårdene omkring i bygda. Da nyvegen ble bygget i Kringen ble mange funn gjort. Disse tyder på at de hardeste kampene har stått lengst nord i kampeteigen.

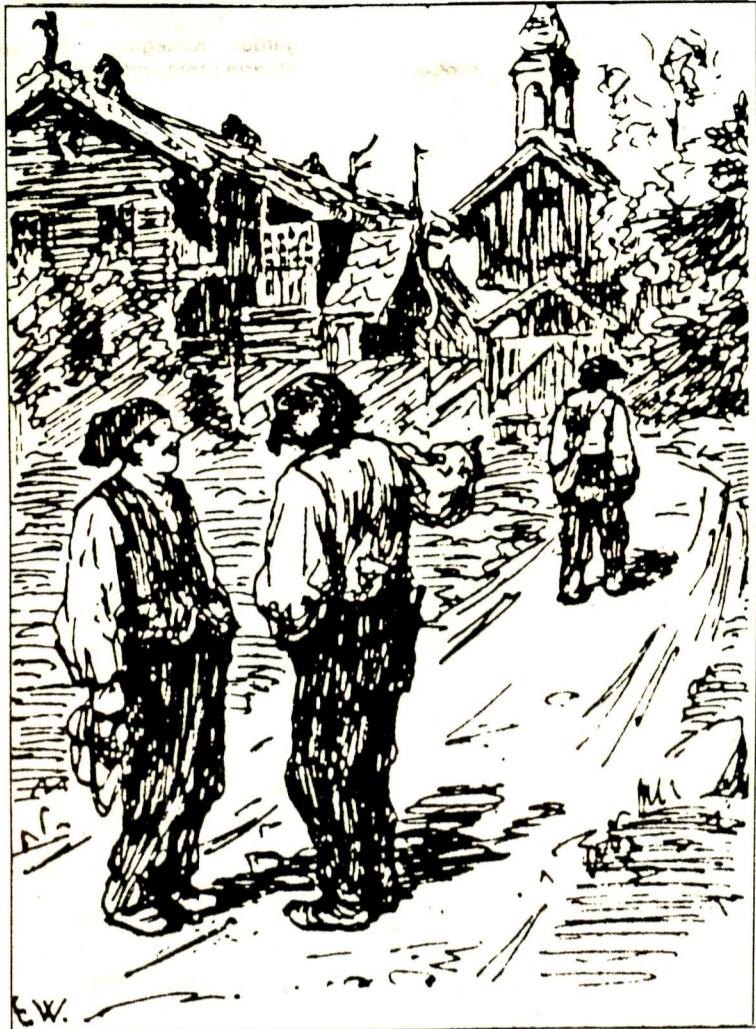
— Nå — over 350 år senere — burde man kanskje få samlet dette og få det utstilt i Skottelagets hjembygd.



Kaptein Sinclairs pistol

Heidal

I eventyrland



Kongsgarden — og friarane — i eventyret om «Askeladden som fekk prinsessa til å løgste seg».

Teikning av Erik Werenskiold med tydeleg motiv fra Nord-Gudbrandsdal.

Enkelte husmannskontrakter

har i Heidal blitt opprettholdt helt fram til i dag. I 1946 hadde de hele 20% av alle husmenn i Nord-Gudbrandsdalen. En hovedårsak var at husmennene i Heidal hadde forholdsvis gode kontraktsvilkår.

Trolla på Heidalsskogen



Trolla på Heidalsskogen før de mister sitt eneste øye. P. Chr. Asbjørnsen samla mange eventyr fra distriktet. Her er Werenskiolds illustrasjon til «Småguttene som traff trolla på Heidalsskogen».



Dei gamle gardane i Nord-Gudbrandsdal har vore motiv for mange av illustratorene til folkeeventyra. Eit døme er Alf Rolfsens teikning frå 1934 til «Dei sju folane» der han har brukte Søre Harildstad i Heidal som modell. Øvst eit fotografi frå kring 1900, nedst teikninga av Kongen som står på trappa idet Askeladden kjem til gards.



Overnatting - accomodation in Heidal

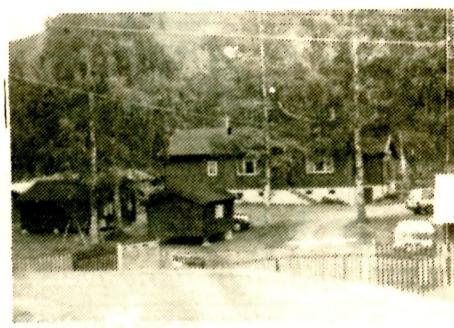
Bakketun hytter

5 hytter. Turer - fiske
Vertskap: Marit og Karl Bakke
Tlf. 062/31 651
Adresse: 2655 Heidal
Turer - fiske - rafting



Espelund Hytter

2 hytter. Turer - fiske.
Vertskap: Sverre Espelund
Tlf. 062/34096
Adresse: 2654 Nedre Heidal



Weistad kafé og overnatting

4 rom - 5 hytter. Turer - fiske.
Vertskap: Torill og Anton Stebergløkken
Tlf. 062/34044
Adresse: 2655 Heidal
Rafting



Hammerseter Camping ★ ★ ★

3 hytter — Caravanplass
Turer - fiske - rafting - ridning
Vertskap:
Jan Gudbrandstuen
Tlf. 062/34950
Adresse: 2656 Leirflaten



Storgården Bjølstad i Heidal

hadde i 1680 26 husmannsplasser og til sammen 700 hus. I 1904 hadde gården 1000 da. innmark og 30 000 da. skog.

Det var ikke tilfeldig at gården ble brukt som innspillingssted for «Bakom synger skogene». Bjølstad er ett av de eldste fredede anlegg etter Fredningsloven av 1920.

Bratt-ætta har sittet på gården siden Hertug Skules dager. På 850-årsjubileet i 1970 møttes over 2000 Bratt-ætlinger.

Omvisning og servering for grupper. Forhåndsbestilling ved Turistkontoret — Otta.



Eneste produsent av den populære formosten

I tillegg produserer vi Heidal mørk G 35

AL ØSTLANDSMEIERIET

2655 HEIDAL
Tlf. 062-34016

Kruke Gard

fredet gardsanlegg med 20 hus — de eldste fra 1600 tallet. Tar imot gruppereiser i sommerhalvåret for omvisning og kafeservering. Forhåndsbestilling må forøres i tlf. 062/34146. Tar kun imot grupper.

Overnatting: 7 rom — 3 hytter
Turer — Fiske — Rafting
Adr.: 2655 HEIDAL

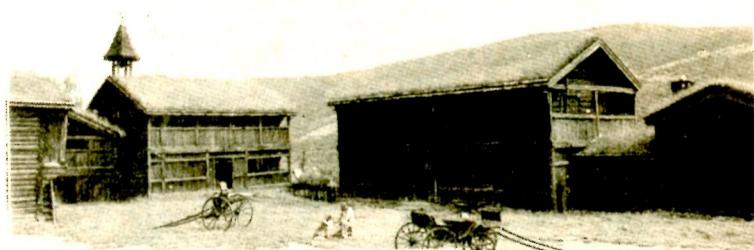
Omvisning — Heidal

Det vil bli omvisning i kirken, på Søre Harildstad og på Øvre Aaseng. De som ønsker omvisning kan møte opp ved Heidal kirke. Omvisning starter kl. 11.00 hver tirsdag og torsdag i sommersesongen. Ellers etter avtale (062-34011).

Voksne kr. 20,-. Barn kr. 10,-.

Omvise er Semon Prestgard og Semon Aaseng, som med sine historiske interesser kjenner bygda bedre enn de fleste.

Omvisning og servering for grupper på Bjølstad Gård, Kruke og Søre Harildstad. Forhåndsbestilling til Turistkontoret — Otta 062/30 244.



Forretninger i turistenes tjeneste i Heidal

Leirbu Handel, Leirflata, tlf. 062/35 758

Liafjord ei brennbar (oppdrag)

Leirflata er også

Historie

Til hvem bør den Reisende ved Ankomsten til
Ottå henvende sig for videre Befordring?



Jo! Vognmand Iversen

Fra «Reisehaandbog over Gudbrandsdalen og Lillehammer» fra 1905.

Norges største Vognmandsforretning

i 1905 var vognmand Iversen på Ottå med over tyve hester og ruter til Hjelle (Stryn), Merok (Geiranger) og Aandalsnæs. Iversen kjørte også Kongen under kroningsferden i 1906.

«Storofsen» i 1789

er den mest dramatiske hendelse i Gudbrandsdalens historie. I slutten av juli kom et tredagers sammenhengende styrregn som fikk folk til å tro at dommedag var kommet.

Ras gikk i alle dalsider, og bekker og elver gikk over alle bredder. Den største gården i Sel, Kristin Lavransdatters Jørnstad ble utslettet i flommen.

Et lag grus, opp til 1 meter tykt, ble lagt igjen på jordene i området.

Blant Håkon Håkonsons
gode gjerninger var at «han lot bygge bo på Hov i Bredebygden (i Sel, Gudbrandsdalen) og ført opp en gildhall og la eiendommer til den».

Siste ullevinteren

Den siste vinteren med mye ulv i dalen var i 1855, da den nye kongevegen i Kringen ble utsprengt. Det var ofte ulver å se som gikk over isen, og de var så uredde at de bare så seg tilbake langs sida og gikk rolig videre når sprengladningene gikk opp i vegen.

Jo Gjende



Jo Gjende

fra Heidal, Norges mest kjente jeger, har fått skytterlaget i Hei-

Indehaver af
Landets største
Vognmands-
forretning.

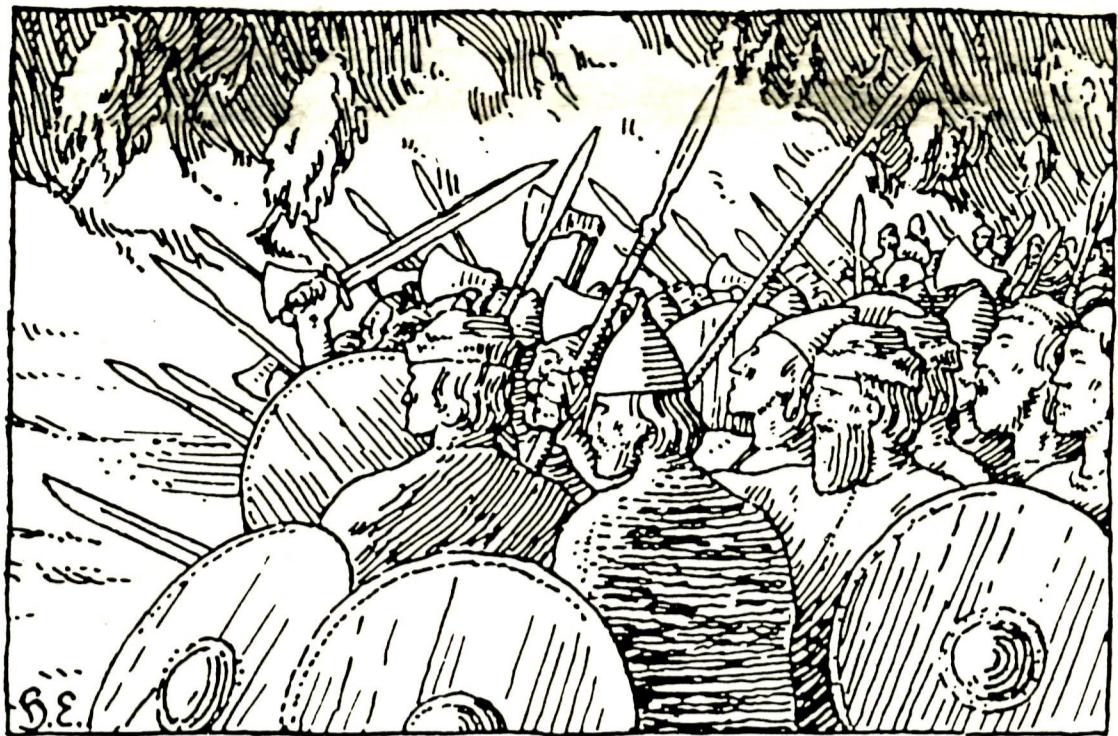
Bedste Referencer!

Rigstelefond-
forbindelse.

Agent for the
Tourist Offices.

Aasavel paa Ottå som ved
ethvert andet Endepunkt (som
Hjelle, Merok og Aandals-
næs) af de over Gudbrands-
dalen forende Ruter træffes
alid Iversens Kuske.

Slaget i Bredebygda



«Slaget i Bredebygda». Teikning av Halldan Egedius. «Du får nok royne anna i dag enn å drive ap med oss».

Olav den heilage kom til Gudbrandsdalen på kristningsferd i sitt sjunde år som konge. Etter at Lesja og Dovre var kristna med drapstruslar, drog Olav til Lom og sendte bod til bøndene i Vågå, Lom og Heidal. Bøndene fekk då valget mellom å halde slag og få gardane sine brent, eller ta ved kristendommen og gje han sønene sine til gislar. Nokre kom og ga seg under kongen, men andre flydde sør i Gudbrandsdalen.

Dale-Gudbrand, Gudbrandsdalens konge, sendte sonen sin med ein hær på 700 mann til Bredebygda. Hæren vart auka med alle dei som hadde rømt sørover og vekk frå Olav.

Frå «Soga om Olav den heilage»:

«Kong Olav og bispen Sigurd sette prestar i Lom og Vågå. Siden før dei over Vågårusti og kom ned i Sel og var der om natta; dei høyrd tidend om at det var ein stor hær samla imot dei, og bøndene

som var på Bredi, fekk spurtag på kongen og laga seg til å slåst med han.

Kongen sto opp og hadde hækleda sine på seg og før sørretter Selsvollane. Han stana ikkje før på Bredi, og der såg han ein stor hær ferdig til slag. Da fylkte kongen hæren sin og rei sjølv og tala til bøndene og ba dei ta ved kristendommen. Dei svara: «Du får nok royne anna i dag enn å drive ap med oss», og så sette dei i med hærrop og slo med vapna på skjolda sine. Da sprang kongsmennene fram og skaut med spyd, og bøndene snudde straks og flydde, så berre nokre få mann sto etter. Da vart son til Gudbrand fanga, og kong Olav ga han grid og hadde han med seg.»

Av bondehæren var berre 200 mann attende, og Dale-Gudbrand var slått. Sidan heldt kongen ting på Hundorp der Kolbein den Sterke knuste Gudbrand sin avgud så mus, padder og ormar volt fram da sola rann.

Vardevakt i ufredstid

ble også pålagt bygdefolket i Sel. 1772 var siste gang vardene ble satt i stand. Vardene skulle ha vardehus med utsikt i alle retninger, og alltid bevaktes av to friske mannspersoner. Vardevakt-hold kunne i ufredstider være i årevis og være en stor byrde.

I Sel hadde man Kolovarden på Sjoa, Vetahø (879 m.o.h.) sør for Rustgruvene, og Vetahaugen (921 m.o.h.) på Rostkampen. Mellom Vetahø og Rostkampen har man det eneste brudd i sikten mellom vardene i Gudbrandsdalen. Begge er synlige fra Sel kirke, og bud ble kanskje sendt videre fra der. I Kristin Lavransdatter nevnes en varde i Heimfjellet — er dette fiksjon eller det manglende mellomledd?

Oldtidsfunn i Sel

Gravhaugene er små og ganske fåtallige, men fangstanleggene er mange — et typisk fjellområde. Fra steinalderen har man funnet øks, spydspiss og pilspiss av skifer. Fra folkevandrings- og vikingtiden kommer jernsverd, 10 pilspisser, 6 spydspisser, tverroks, 2 bronsespinner, pinsett, jernnøkkel og sagblad av flint. For produksjon har man funnet kleberredskaper på Kleivrudåsen og jernvinneplaster og kvernsteinbrudd i Heidal.

En meget interessant skatt med 114 norske mynter fra 12-hundretalet ble funnet på Fjerdingen i Heidal. Undres på hvilken historie som lå bak den skatten.

Norges første maskinstasjon

ble opprettet på Selsmyrene etter krigen. Maskinstasjonene utførte maskinelle tjenester for bøndene på oppdrag.

Midtveis mellom Kristiania og Trondheim

ble tidligere antatt å være en ½ mil sør for Sandbu i Bredebygda. Det skulle vel da ha vært omtrent på Sjoa. I dag derimot regner vi avstandene fra Sjoa for a være 281 km til Oslo og 258 km til Trondheim. Var det den harde turen over Dovrefjellet som gjorde forskjellen tidligere?

Folketallet i gamle Vaagaa

med Sel og Heidal var

1665	2.350 innbyggere
1815	3.801 "
1865	7.659 "

En dramatisk dobling på de siste 50 årene. Man kan med rette si at utvandringen ble en sikkerhetsventil — hva ville ha skjedd foruten. Samme områdes innbyggertall er i dag ca. 10.750.

Norges gullbeholdning

var lagret i sju kuvogner på et sidespor på Ottå stasjon fra tidlig morgen til sent på kvelden den 19. april 1940 i frykt for bombe angrep. Dette var siste stopp før utskipning fra Åndalsnes.

Norges hovedstad

var Ottå fra 13. - 17. april 1940. Kongen holdt statsråd med sin regjering på Heggelund Pensjonat. Herfra sendte han også ut over Hamar og Vigra kringkastere et budskap til sitt kjempende folk.

Langdistanse-lokking

Ragnhild Bergum på Raphamn-sætra lokka eller hulla tvers over Gudbrandsdalen til Kleivrud-sætren og fekk svar av ho Ingrid Slæn på den andre siden av dalen. For dette var dei namnspurde.

Stortingsmann Sigurd Blekastad

punktet for innføringen av «det rene norske flagget» i 1898.

Johan Sverdrup

ble følt som politiker av det som i 1880-åras politiske historie har fått navnet den «Blekastadske dagsorden».

Sigurd Blekastad

skrev i 1871 i avisene om råskapen på eksersisplassene, og ble satt i straff på Akershus. Da han slapp løs igjen møtte Bjørnson opp med flott vogn og hester for å skysse ham nordover dalen med æresbevisning.

Ottas første hotell

«Ottå Hotel» ble bygget av Sigurd Blekastad i 1897. Hotellet er i dag Engers Boktrykkeris staselige fasade.

Stortingsmann Sigurd Blekastad

(1848 - 97) fra Sel lanserte i 1893 flaggforslaget som ble utgangs-

Kultur



Dikteren Tor Jonsson

hadde sin første journalistjobb i Dølernes Blad på Otta i 1945. Etter bare 2½ måned ble han redaktør. To måneder senere ble avis nedlagt, og Tor Jonsson ble journalist i etterfølgeren Dølabladel. Her sluttet han etter 3 måneder for å bli redaktør i Hallingdølen — en rask karriere.

Ulvetider

Folk fra Sel som innunder jul kjørte moselass fra fjellet, brukte helt til i 1880-årene å ha brennende tyristikker bakerst på lasset når de kjørte om kvelden eller tidlig om morgen på grunn av ulveplagen. Den siste ulven ble skutt i 1897, men ulv er observert senere.

Norges første eventyrsamler

tror vi gjerne er P. Chr. Asbjørnsen, men kanskje Peter Munk Søegård fra Moe på Selsverket (f. 1815) var like tidlig ute. Noen av eventyrene ble utgitt i «Fjellbygderne» i 1868 og «Einbuguten» i 1872. Flere hadde han kanskje liggende.

«Fjellbygderne» fikk velvillig omtale av Vinje, og av «Einbuguten» kom det til og med en utgave i St. Paul, Minnesota.

Per Storeygard fra Heidal begynte i 1900 å utgi det første bladet på nynorsk i Amerika — «Norrøna».

I tillegg til sin nynorsk behersket språkgeniet 10 fremmede språk.



Herman Wildenvey

skrev sin suksessfulle debutsamling Nyinger mens han sommeren 1907 var ansatt på Bjørkheim Hotell på Otta som hotellhjelpe og fremmedfører (Fremdenführer). «Det regnet meget i den grønne gryten mellom Gudbrandsdalsfjellene, så jeg ble sittende inne på mitt værelse på hotellet og skrive. Det begynte å samle seg til sang i sinnet, noe av det jeg hadde levet. Ellers fikk han også tid til turer med den synske Marcello Haugen. Wildenvey var en kjærlighetsdikter med erfaring, og i biografien «En lykkelig tid» har han meget leseverdig skildret en betagende kjærlighets historie med en av stedets unge piker.

Bjørnson og Wildenvey

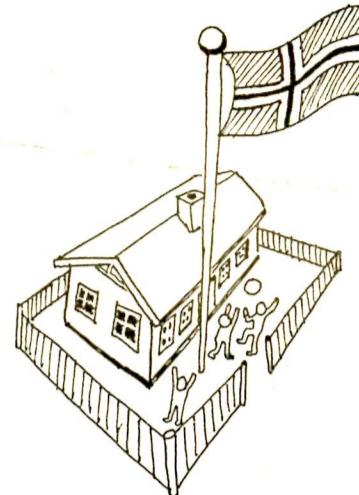
Under oppholdet på Otta skrev Wildenvey til Bjørnson om han kunne få være med i slåtten på Aulestad.

«Det kan vi ikke! Forbindligst Bjørnstjerne Bjørnson», svarte hans poetiske majestet.

Heidalstroen

bestående av Erling Steineide, Reidar Bekkemellem og Arvid Ryen ble Norges mestre i skistafett i 1968, 1969 og 1971. Aldri har så mange i den vesle Heidalstroa hørt på radioen samtidig som under disse stafett overføringerne.

Norges største salgsmesse for landbruksutstyr er Ottamartna'n. Siden 1897 har det blitt avholdt «hest- og kreaturstevne» på Otta hver første tirsdag i oktober. Hesteinnslaget holdt på å forsvinne på 70-tallet, men har kommet sterke tilbake. Likevel er det den nye tid med traktorer, tivoli og handelsboder som dominerer. Otta synes overfylt i ferien, men det er ingenting mot de dagene da Ottamartna'n står på.



Selsverket skule — Opplands eldste

Bygget i 1866, og dermed 123 år gammel, var Selsverket skule den eldste i drift i Oppland.

Skolen, som i 1989 ble omgjort til førskole, hadde lenge kjempet for sin eksistens. I 1981 ble det oppsatt en pokal til de som først fikk 2 barn, dette for å sikre rekrutteringen til skolen.

Med Kopperverket her — og kirkestedet — var Selsverket bygdas sentrum i noen hundreår. Det som engang også var Ottas skole står nå i fare for å bli slukt av det nye senteret, men grendelaget kjemper imot.

Norges første

komunale byggeskikkpris ble opprettet i Sel i 1982. Bjørnholla (DNT's vakreste hytte?) fikk prisen i 1984. For framtida skal prisen dessverre bare utdeles hvert fjerde år.



«Brødre» —

kommunehuset

Skulpturen «Brødre» står utenfor Sel kommunehus. Sel og Heidal ble sammenslått til en kommune i 1963. Sammenslåinger er aldri knirkrefte og om det er et storebro - lillebro forhold statuen skal symbolisere er uvisst. Statuen er laget av Jon Torgersen og er gitt som gave av Sel Sparebank.

Marcello Haugens hytte



Marcello Haugens fargerike hytte Sameti ligger innenfor borgmurene på Thokampen vest for Pillarguritoppen.

Marcello Haugen var kanskje Norges mest kjente synske person. I sin ungdom var han lokfører på Otta. Her fikk han i bygdeborga på Thokampen bygget seg ei hytte med det fremmede navnet «Sameti» — jeg tørster. På dette prektige utsiktspunktet ferierte den synske hver sommer.

Hvordan han fikk tomta er en historie for seg. Gamle Brævangjin — Bredevangen — hadde vært på fylla og mistet hesten sin. Marcello var den

som fikk fanget den. For dette skulle han absolutt få betaling. Til slutt ga han etter og ønskte seg toppen der «sola skin støtt», og pekte på Thokampen. Tømmer fikk han attpå.

Hytta er fargerik og interessant, og står åpen for alle. Saget sier at den som ødelegger eller stjeler noe på hytta, aldri vil få ro før det er gjort godt igjen.



Paul Botten Hansen

(1824 – 1869) fra Selsverket var redaktør av Norges første betydelige litterære tidsskrift «Illustrert Nyhedsblad» og sjef for Universitetsbiblioteket i Oslo. Botten Hansen, som regnes som den fremste kjenner av norsk litteratur som Gudbrandsdalen har fostret, hadde 14.000 bøker på sin hybel.

Østlandets nordligste

edellauvskog ligger i Bredebygda og består av gråor, hegg og alm. Forekomsten er vurdert som meget verneverdig og ble fredet som naturreservat i 1981.

Falskmyntner

Den senere universitetsbibliotekaren Paul Botten Hansen lekte seg med å etterligne daler-sedler da han og nabogenken lekte butikk i 10-11-årsalderen. Sedlene var nok svært lik originalene, men hadde de underligste påskrifter som: «Denne seddet er ikke gjort i Trondheim». Likevel tok bygdesladden til å gå, og gutten ble meldt til lensmannen. Det ble rettssak der det ble ført 25 vitner, og forhandlingene varte i flere måneder. Gutten selv satt i fengsel noen dager. Denne episoden ville Paul helst ikke komme inn på senere.

KIOSK-MUSIKK-KIOSK-MUSIKK-KIOSK-MUSIKK-KIOSK-MUSIKK-KIOSK-MU



TLF. (062) 30 081 - 2670 OTTA

Stort utvalg i postkort - Terrac/Cappelens veikart - ukeblad og aviser - Otta's beste i distriktsaviser fra 10.6.90.

Magazines and papers in English, German, Dutch, French, Danish, Swedish and Finish for our foreign visitors starting 12. June.

★ Also large collection of postcards ★

TIPPING-FLAX-TIPPING-FLAX-TIPPING-FLAX-TIPPING-FLAX-TIPPING-FLAX-TIPPING-FLAX

Distrikts ledende bank



Medlemmer av Sel-Rondane Reiselivslag

Members of Sel - Rondane Touristboard

Turistkontoret Otta

Åpent hele året på hverdager
kl. 08.30-16.00

I sommersesongen f.o.m. 25.6. t.o.m. 19.8. har
vi utvidet åpningstid:

Hverdager	08.30-19.30
Lørdager	10.00-18.00
Søndager	12.00-18.00

Hjertelig velkommen!

Overnatting i Heidal — se side 17

Ula Camping ★

4 hytter. Turer - fiske.
Vertskap: Ingar Stampen
Tlf. 062/30024
Adresse: 2670 Otta



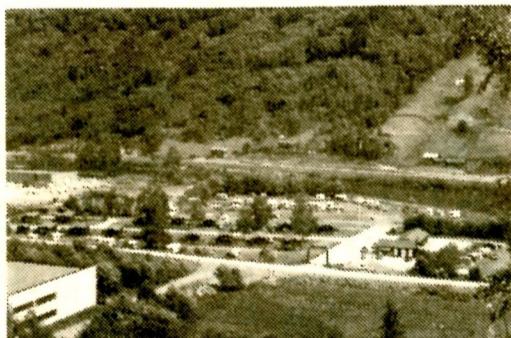
Ulvolden Camping ★★★

17 hytter. Innendørs
svømmebasseng - banegolf -
fiske - turer - kolonialkiosk
Eget solarium.
Vertskap: Berta og Svein
Ulvolden.
Tlf. 062/30323
Adresse: 2670 Otta



Øya Camping ★★★

44 hytter.
Turer - fiske - minigolf.
Kolonialkiosk. 650 m fra
svømmehall.
Vertskap: Knut Bakken
Tlf. 062/30331



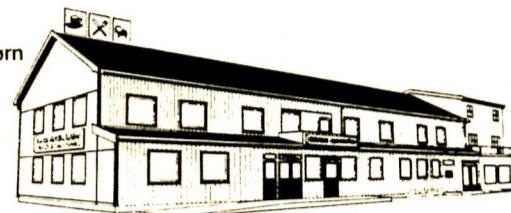
Sandbakken

Camping ★★★
12 hytter. Turer - fiske.
Vertskap: Svein Larsen
Tlf. 062/33193
Adresse: 2664 Sel



GRAND GJESTEGÅRD

2670 OTTA
8 rom
Vertskap: Jorunn og Kolbjørn
Eikeland
Tlf. 062-31 200
Adresse: 2671 Otta



Otta Camping ★★★

9 hytter. Fiske - turer
Vertskap: Familien Rødølen
Tlf. 062/30309
Adresse: 2670 Otta



Sagatun Gjestgiveri

9 rom
Vertskap: Margit og Ola Lien
Tlf. 062/30814
Adresse: 2670 Otta



Otta Hotell

85 rom
Restaurant - Bar
Alle rettigheter
Svømmehall - Treningsstudio
Solarium

Vertskap:
Bjørg og Arne Evensen
Tlf. 062/30 033
Fax: 31 524
Adresse: 2670 Otta



Øihusviken Camping ★★

10 hytter. Turer - fiske - bading.
Vertskap: Odd Øihusom
Tlf. 062/30398
Adresse: 2670 Otta



Varphaugen Gård

14 hytter, 9 rom
Turer - fiske - rafting - skate-
boarding.
Vertskap: Ola Enkerud
Tlf. 062/35051
Adresse: Sjoa, 2670 Otta



Killi Overnatting

7 rom
Vertskap: Sigmund Killi
Tlf. 062/30492
Adresse: Storgt. 46,
2670 Otta

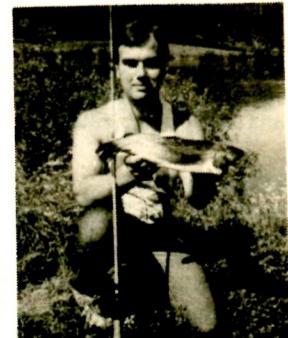


Hans Næpruds

hytter i Bredebygda - fin
utsikt. 2 hytter - 1 på gården,
1 i fjellet.
Vertskap: Hans Næprud
Tlf. 062/35014
Adresse: 2670 Otta

Sæta Camping ★★

8 hytter. Turer - fiske - bading
- båt - kolonialbutikk
Vertskap: Familien Sæta
Tlf. 062/35058
Adresse: 2670 Otta



Brekkeseter Fjellstue

37 rom
Fjellturer - fiske
Vertskap: Dagfinn Skjelle
Tlf.: 062-33 711
Adresse: 2679 Hørringen



Hørringen Fjellstue
38 rom. Fjellturer - fiske -
dans enkelte kvelder.
Vertskap: Marit Olstad

Tlf. 062/33718
Adresse: 2679 Hørringen



DISSEN SETER RONDANE

10 rom - 4 hytter. Fjellturer -
fiske.
Vertskap: Einar Dissen
Tlf. 062/33715
Adresse: 2679 Hørringen



Den Norske Fjellsolen HØVRINGEN

37 rom. Fjellturer - kurs -
fiske. Barne og ungdomsleir.
Vertskap: Toril og Jan
Vigerust.
Tlf. 062/33714
Adresse: 2679 Hørringen



Laurgårdseter Fjellstue

30 rom.
Fjellturer - fiske
Vertskap: Magne Laugård.
Tlf. 062/33712 - 33190
Adresse: 2679 Hørringen



Haukliseter Fjellstue

29 rom. Fjellturer - fiske -
dans enkelte kvelder.
Vertskap: Familien Lyftingsmo
Tlf. 062/33717
Adresse: 2679 Hørringen



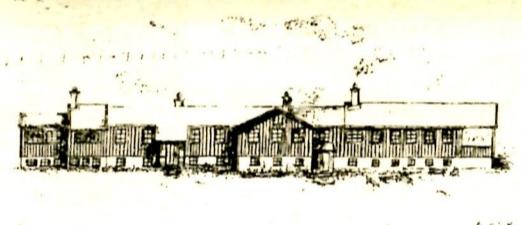
Øigardseter Fjellstue

48 rom. Fjellturer - fiske -
dans enkelte kvelder.
Vertskap: Familien Hovengen
Tlf. 062/33713
Adresse: 2679 Hørringen



Smuksjoseter Fjellstue

28 rom. Fjellturer - fiske -
dans enkelte kvelder - båt.
Vertskap: Kari og Roar
Skaugen.
Tlf. 062/33719
Adresse: 2679 Hørringen



Rapham

HOYFJELSHOTELL
65 rom. Fjellturer - fiske -
dans. Svømmebasseng - båt.
Minigolf
Tlf. 062/30266
Telefax 062 - 31 535
Vertskap: Turid Stubberud
Adresse: 2671 Otta



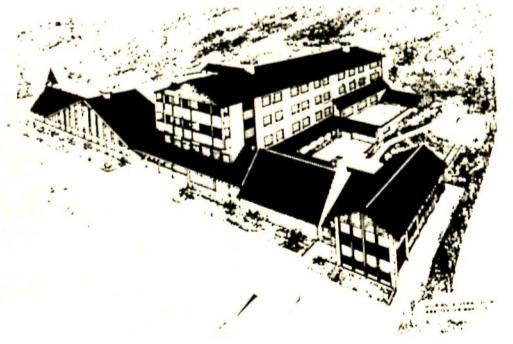
Putten Seter

7 hytter.
Fjellturer - fiske
Kafe
Vertskap: Olaug Austvik
Tlf. 062-33 012 / 094-48 948
Adresse: 2679 Hørringen



RONDARE HOYFJELSHOTELL

70 rom - 14 hytter.
Erlingstugu — Kafé
Fjellturer -
fiske - dans hver kveld. Båter
og sykler. Svømmebasseng.
Vertskap: Ingrid og Erling
Erlandsen
Tlf. 062/33933
Telefax 062/33952
Adresse: 2671 Otta



Rondvassbu

Turisthytte
30 rom. Fjellturer - fiske - båt.
Vertskap: Magni Hilde og
Bjørn Bjørgen.
Tlf. mobil 0105 - 56096
Adresse: 2671 Otta



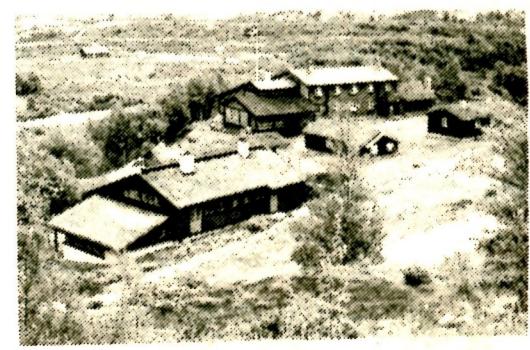
Mysutreeten Fjellstue

26 rom. Fjellturer - fiske. Kafé.
Tlf. 062/33925
Adresse: 2671 Otta



Vertskap: Turid Rosen og
Sonja Madslien.
Adresse utenom sesongen:
Kringsjåvn. 45
2600 Lillehammer
Tlf. 062-54 394

Bjørnhollia
Turisthytte
90 senger. Fjellturer - fiske -
båt.
Vertskap: Storm Øyen.
Tlf. 064/93950
Adresse: K 58 Folldal
2490 Atna



Huskliste for ferien

- Kart
- En god bok eller to
- Spill
- Tegne/male utstyr
- Vi har utvalget

Åpent: Man — Fredag 09.00—16.30
Åpent: Lørdag 09.00—13.00



Otta * Libris
2670 OTTA. Tlf. 062 - 30 014

Heidalsmuen



Den fredede garden Hovda med Heidalsmuen i bakgrunnen, et av Sør-Norges beste utsiktspunkter.

Heidalsmuens frie beliggenhet og interessante form gir inntrykk av en kjempemessig høysate. Grosberg, en av de innfødte, mente fullt og fast at dette var Norges høyeste fjell. «Blir du med meg opp på Heidalsmuen midtsommers» sa han, «så kan du få se midnatts-sola om du tar med deg en gardintrappe».

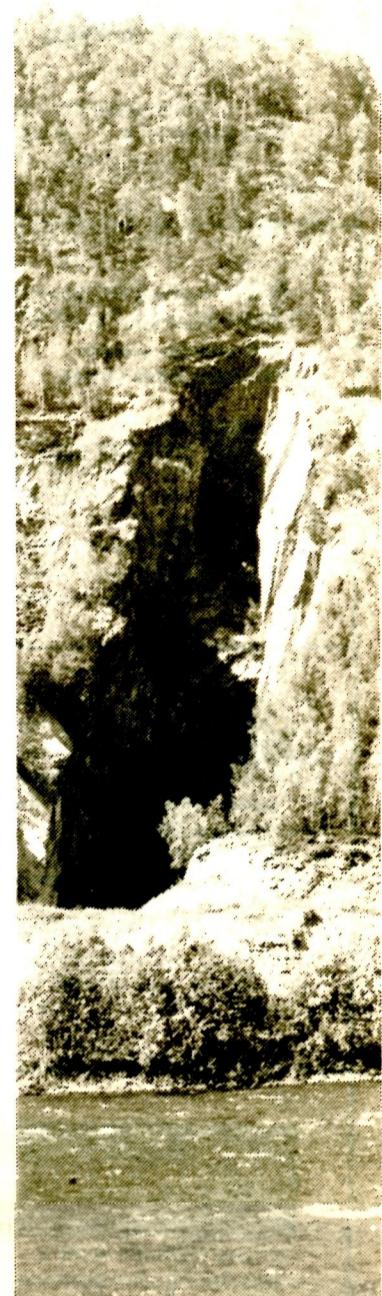
Kjør til Musetrene eller Stalsetrene øverst i Heidal.

Heidalsplanen

Miljøverndepartementet har finansiert en totalplan for vern av kulturlandskapet i Heidal. Siktet målet med planarbeidet var å hindre at de uvanlig mange frede-de og verneverdige gardsanleg-

gene i dalen ble bygget inn av moderne bolighus o.l. Som ledd i planarbeidet ble det utviklet en hustype som ble benyttet i boligfeltet Slettmarken ovenfor Faukstad.

Steinindustri



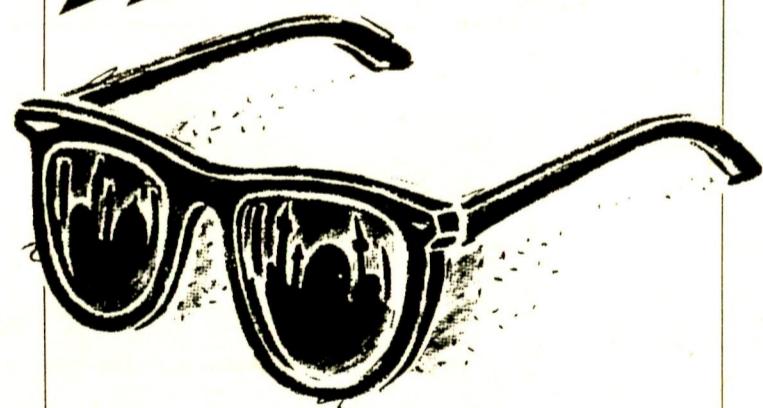
SPORT — FRITID Vi har utstyret

Salg av fiskekort

Otta Sykkel og Sport

Otta
Tlf. 30 064

RIMELIG REISEVALUTA PÅ POSTEN



KONTANTER-POSTSJEKKER-
REISESJEKKER

POSTGIRO
-fordi det er lettvintr!

SKIFER OG NATURSTEIN

EN VIRKSOMHET I KLEBER & SON KONSERNET

OTTASKIFER

**Takskifer
Trappetrinn
Peisplater
Bruddheller
Gulvflis**

AVDELING OTTA • Telefon (062) 30 122
2670 OTTA

AVDELING ALTA • Telefon (084) 35 333
Stensliperiet A/S • P.B. 68, 9501 ALTA

AVDELING OSLO • Telefon (02) 21 50 00

Som et dypt kutt i åssida strekker Ottakravuldet seg oppover fra Ottas Storgate. Bruddet ble påbegynt ved århundreskiftet.

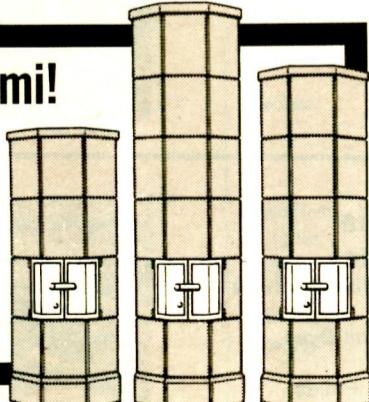
Kleberstein og skifer

er bygdas mest kjente produkter. Området har Norges beste kleber, og denne har vært utnyttet siden vikingtiden. Viktigste bruksområde er peiser og ovner, men kleber er et fascinerende materiale med mange muligheter.

Skifer har blitt industrielt utvunnet siden lenge før århundreskiftet. Bruddene ligger på en åre fra Kleivrudåsen til Pillargurtoppene like vest for Otta, med enkelte synlige brudd i dalsida. Kjent for sin kvalitet og skjønnhet benyttes den til gulvfliser, veggdekor og taktekking. Otta glimmerskifer har blitt meget populær i utlandet, og 90% av produksjonen eksporteres til Holland og Belgia. Ønsker du et kvalitetsprodukt, kan du nok få kjøpt.

God fyringsøkonomi!

Skaff deg en ovn med maksimal effekt, meget god fyringsøkonomi og vakkert design - kleberstenovnen Octo. Velg mellom 45 og 50 cm bredde. Alle med messingdører og 3, 4, 5 eller 6 seksjoner.



KLEBERSTEIN — SPECKSTEIN — SEATTLE

A/S Granit — avd. Otta Tlf. 062-30 344
— avd. Oslo Tlf. 02-55 64 00

SKOTTEN

LAVPRIS

OTTA

Lavpris Dagligvare
Tlf.: (062) 31 622

- Trill varene rett ut i bilen •
- Stor parkeringsplass •

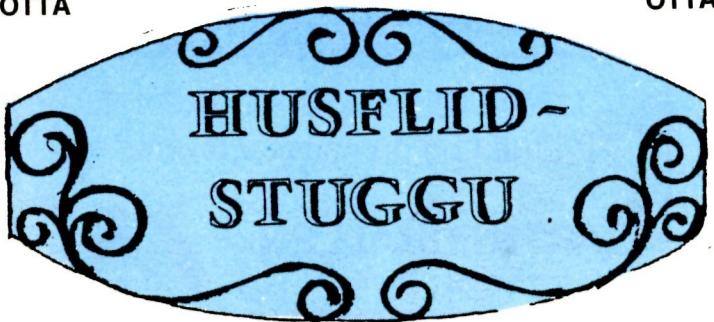
Åpningstider:

Mandag - fredag.....10-20
Lørdag.....til kl. 18.00

Velkommen

OTTA

OTTA



Verkstedutsalg for Kunst og Brukskunst
produsert i Sel Kommune.

IRMAs systue, ELLENs vevstue, KJELLS keramikk,
RANDIs porselensverksted og Atelié MARIT.

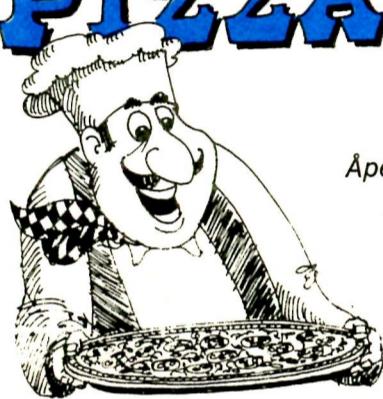
Åpent:
mandag - onsdag - fredag kl. 10.00 - 15.00
lørdag kl. 10.00 - 14.00

Adr. Postboks 82
2671 OTTA

Tlf. (062) 31 425

Galleri Rondane

PIZZARINA



2670 Otta
Tlf. 062-30877

Åpent alle dager

Det er vi som har
pizzaen alle snakker om.
Stort utvalg av is.
60 plasser inne —

70 plasser uteservering. Flere rettigheter.
Velkommen!

OTTA'90 martna'n

Tid: F.o.m. 30.09.90 t.o.m. 3.10.90
Varegrupper: Salgs- og varemesse. Utstilling av
biler og landbruksmaskiner etc.
Sekretariat: Tivoli — underholdning.
Turistkontoret, Boks 94, 2671 Otta
Tlf. 062/30 244

De spennende sortene får du fra:



Representant i Gudbrandsdalen og
Lillehammer:





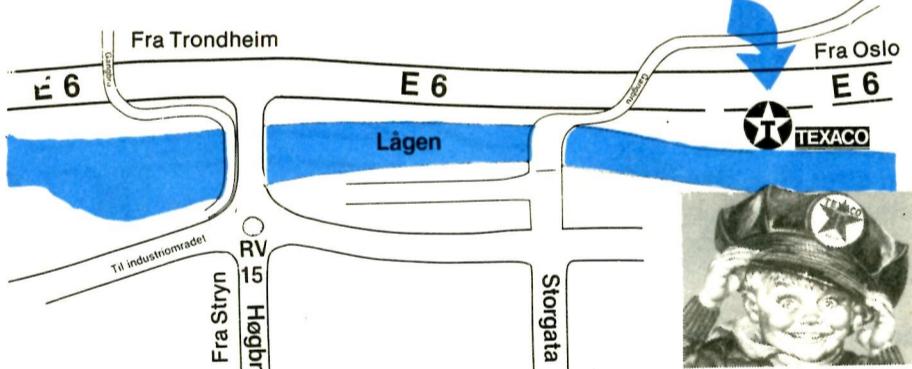

Ota
HOTELL

Åpent:
Onsdag-Fredag-Lørdag
Kl. 2100 - 0230

DER DU GÅR INN
NÅR DU GÅR UT

Oscar's Dancing

tlf 062 · 30 033



VI HAR ÅPENT HELE DØGNET

20 spørsmål til turister:

- Behov for lokalinformasjon?
- Campingvogna tom for gass?
- Glemt melk og brød?
- Bør bilen din støvsuges?
- Kjøpt aviser og ukeblader?
- Sende kort hjem?
- Filmen oppbrukt?
- Trenger bilen olje?
- Sprukket dekk?
- Kaker til kaffen?
- Tomt for spylervæske?
- Trenger bilsetene rensing?
- Stemning for video?
- Redd solforbrenning?
- Fått mens?
- Slutt på grillvæske?
- Solbrillene borte?
- Glemt å ringe?
- Motorstopp?
- Lyst på pølse/hamburger?

Eller: rett og slett bensintomt? Kom til oss!

TEXACO VED E 6 ER REDNINGEN!



OTTA
OTTA TRAFIKKSENTER

2670 OTTA · TLF. 062 - 30334

**ÅPENT
HELE
DØGNET!**

PARKEN KIOSK OG GATEKJØKKEN — STEDET FOR GOD MAT PÅ OTTA!

Tlf. 30 556

UTESERVERING

Smuget konditori og bakeriutsalg

Tlf. 062/31 810

Ferske brød og kaker hver dag også lørdager.
Nystekte varme wienerbrød.

Åpent mand — fredag
Åpent lørdag

10.00 — 18.00
10.00 — 14.00

UTESERVERING

Otta i sentrum i 94 år

1986 — 1990

Høvringen Handel & Kro

Tlf. 062/33710 (062/33259 priv.)
2679 HØVRINGEN

Åpent 01.06. — 15.10.
01.02. — 30.04.

DAGLIGVARER - KLÆR - SOUVENIR

Velkommen til en hyggelig handel!



ARNE JORDET VARESENTER

BANKGIRO 6191.05.00715
POSTGIRO 5440508
TELEFON 30 211
FAX 062/31 771
2671 OTTA



DAGLIGVARER
TEKSTIL
AJO CAFÉ
LEKETØY
SOUVENIR
REISEEFFEKTER

LEV SUNT - SATS PÅ GRØNT!

Alt i frukt og grønnsaker leveres fra

GARTNERHALLEN

Friskt fra naturen



OTTA AVD. Tlf. 062/30125 — 30250



Texaco ved E 6 på Otta.

Turistens og lokalbefolkningens
NØDHJELPSTASJON!
Nattåpent hele året!

OTTA SAMVIRKELAG

Noe godt!

FERSKE KAKER

fra vår kakedisk er tingen.

S OTTA S-LAG

Otta Trafikksenter

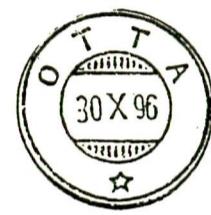
Texaco ved E-6. Tlf. 30 334. Nattåpent hele året!
Godt utvalg i kiosk og rekvisita.

Viktige telefoner:

Lege	30 355
Politi	30 144
Vaktsentralen i Lom	Lege-Politi-Brann 19 100
Øyeblikkelig hjelp	002
Falken/NAF	062/30 155 (7.30-15.30)
Vakttelefon	094/42 279, 030/61 724

Important telephone numbers:

Doctor	30 355
Police	30 144
Duty Doctor-Police-Fire Service	19 100
Emergency	002
Car rescue	062/30 155 (7.30-15.30)
Duty telephone	094/42 279, 030/61 724



«Førstedagsstempel» fra Otta postkontors åpning i 1896.

Vær velkommen!

I 1896 kom jernbanen til Otta, og med den fulgte også postverket. Tettstedet fikk navn etter stasjonen, stasjonen fikk navn etter elva. Den lille Loftsgårdsgrenda har på 90 år blitt regionens senter.

Handels- og service-senteret Otta

— nærmere 80 handelsbedrifter og tjenesteytende foretak. Norges største salgsmesse for landbruksutstyr, Ottamartna'n, første tirsdag i oktober.

Kommunikasjons-senteret

— knutepunkt for helårsveg mellom Østland, Vestland og Trøndelag. Største jernbanestasjon mellom Lillehammer og Trondheim. Innfallsport til Rondane og Jotunheimen.

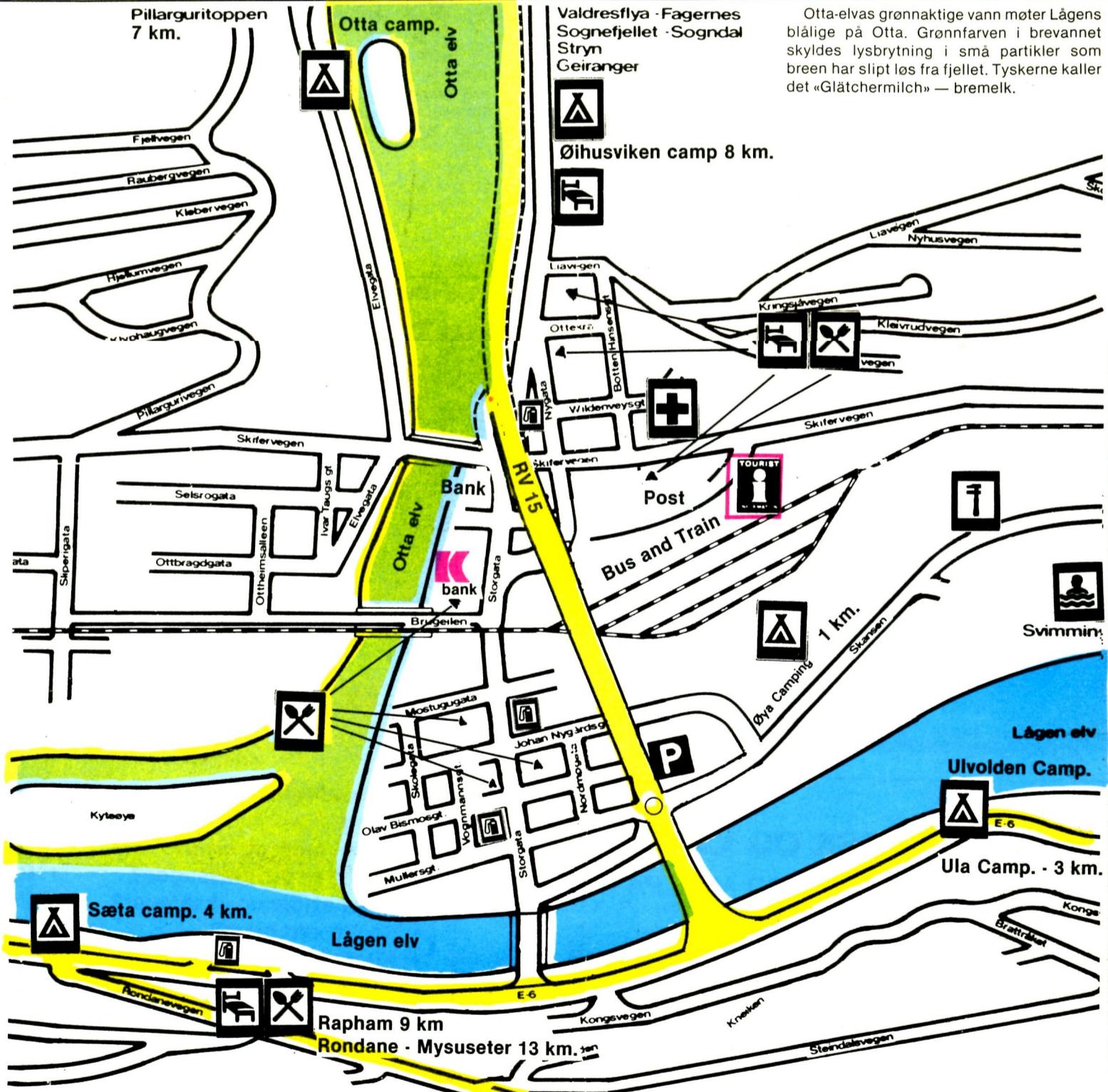
Skolesenteret

— Gudbrandsdalens største videregående skole

Industrisenteret

— vårt industrimiljø ønsker flere velkommen — for nyetablering, utvidelse eller bedriftsflytting. Otta gir markedsnærhet, støttefordeler og kostnadsbesparelser. Kontakt Sel Nærings-selskap, tlf. 062 - 31 055.

Du ønskes velkommen!



ALLE MODERNE BANKTJENESTER!

- ★ Tourist Service
- ★ Money Exchange
- ★ Geldwechseln
- ★ Changer de l'argent

Look for the red

KREDITKASSEN

Postboks 73, 2671 Otta. Tlf. 30 077 - 30 079